ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่

งามจิต สุขวงศ์

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้
พ.ศ. 2551

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

ชื่อเรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่

โดย

งามจิต สุขวงศ์

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภณ ฟองเพชร)

วันที่ 8 เดือน ก.ย. พ.ศ. 51

กรรมการที่ปรึกษา .....

(อาจารย์ ดร.วราภรณ์ ศิริโภคากิจ)

วันที่ 9 เดือน ก.ย. พ.ศ. 51

กรรมการที่ปรึกษา .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉัตรลดา วงค์สถาน)

วันที่ 9 เดือน ก.ย. พ.ศ. 51

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร .....

(อาจารย์ ดร.สุนีย์ เตชเถกิง)

วันที่ 9 เดือน ก.ย. พ.ศ. 51

สำนักงานบัณฑิตศึกษารับรองแล้ว .....

(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ พงษ์พานิช)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

วันที่ 9 เดือน ก.ย. พ.ศ. 2551

ชื่อเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางสาวงามจิต สุขวงศ์

ชื่อปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภณ ฟองเพชร

บทคัดย่อ

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) สาขาเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้คืนเงินกู้ของลูกหนี้ 2) เพื่อเป็นแนวทางให้กับสถาบันการเงินในการที่จะช่วยเหลือผู้ประกอบการให้มีศักยภาพในการประกอบธุรกิจและการผ่อนชำระหนี้เงินกู้แก่ธนาคาร

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาข้อมูลลูกหนี้ของธพว. สาขาเชียงใหม่ ที่มีหนี้ค้างชำระตั้งแต่ 1งวดขึ้นไป ซึ่งลูกหนี้จำนวน 48 ราย อิงจาก ข้อมูล ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2550 แบ่งเป็น ลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระไม่เกิน 3 เดือน จำนวน 5 ราย ลูกหนี้ที่มีหนี้ค้างชำระตั้งแต่ 3 เดือนแต่ไม่เกิน 6 เดือน จำนวน12 ราย ลูกหนี้ที่มีหนี้ค้างชำระตั้งแต่ 6 เดือนแต่ไม่เกิน 12 เดือน จำนวน 19 ราย และลูกหนี้ที่มีหนี้ค้างชำระตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไป จำนวน 12 ราย จากผลการศึกษาพบว่า

ลูกหนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 40 - 49 ปี สถานะภาพสมรส มีบุตร จำนวน 1 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ลูกหนี้ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการประกอบธุรกิจ 1 - 5 ปี และดำเนินกิจการแบบเจ้าของคนเดียว ซึ่งประกอบธุรกิจเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการผลิต และมีจำนวนพนักงานระหว่าง 1 – 10 คน รายได้เฉลี่ยของกิจการต่อเดือนน้อยกว่า 100,000 บาท และกำไรเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท การกู้ยืมกับธนาคาร ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 100,001 – 200,000 บาท มีการชำระคืนภายใน 3 ปี และกำหนดการผ่อนชำระคืนอยู่ระหว่างเดือนละ 5,001 – 10,000 บาท ซึ่งวัตถุประสงค์ที่ลูกค้าขอกู้เพื่อนำไปเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจการ และเสนอหลักประกันเป็นบุคคลค้ำประกัน

ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาหนี้ค้างชำระของลูกหนี้ ธพว. สาขาเชียงใหม่ สามารถลำดับความสำคัญ ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านความสามารถในการชำระหนี้ 2) ปัจจัยด้านเงินทุน 3) ปัจจัย

ด้านภาวะเศรษฐกิจ 4) ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัว 5) ปัจจัยด้านหลักประกัน และ 6) ปัจจัยเสี่ยงอื่นๆ

ความช่วยเหลือที่ลูกหนี้ต้องการให้ธนาคารช่วยเหลือในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการผ่อนชำระ ด้านการฝึกอบรม ด้านการประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการ ด้านการให้คำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำเฉพาะด้าน และด้านการรับบริการองค์ความรู้เฉพาะด้านในรูปของเอกสารเผยแพร่ความรู้ เป็นต้น

Title	Factors Affecting Due Loan of Small and Medium Enterprise Development Bank of Thailand, Chiang Mai Branch
Author	Miss Ngamjit Sookwong
Degree of	Master of Business Administration in Business Administration
Advisory Committee Chairperson	Assistant Professor Sophon Fongpetch

ABSTRACT

This study aimed to understand the factors affecting due lone of Small and Medium Enterprise Development Bank of Thailand in Chiang Mai Branch. The objectives of this study are 1) to study on how important each factors affecting the customer due loan of Small and Medium Enterprise Development Bank of Thailand, Chiang Mai Branch, and 2) to provide supportive information to the financial institution in order to help potential entrepreneurs in running their business and in returning loan paid by installments.

The research was based on the database of debtors of Small and Medium Enterprise Development Bank of Thailand, Chiang Mai Branch. Due to the data on 30th November 2007, there were 48 debtors who have overdue more than a month. The debtors were classified as a) 5 persons for overdue loan less than 3 months, b) 12 persons for overdue loan 3 – 6 months, c) 19 persons for overdue loan 6 - 12 months, and d) 12 persons for overdue lone over 12 months.

Most debtors were male, aged of 40 – 49, married, and had 1 child. Most of them completed bachelor degrees, and had business experience 1 – 5 years. They had their own business that mostly related to manufacture with 1 – 10 labors in control. The average income was less than 100,000 baht per month and average profit less than 10,000 baht per month. Most average loan was in the range of 100,001 – 200,000 baht per debtor and the payback was within 3 years in which debtors must pay 5,001 – 10,000 baht per month. The purpose of loan was mainly for business capital and for presenting an individual guarantee.

Factors for overdue loan of Small and Medium Enterprise Development Bank of Thailand, Chiang Mai Branch can be ranged from the most importance as the following : 1)

ability to pay debt 2) capital size 3) current economic factor 4) an individual quality 5) collateral factors and 6) other risk.

Debtors may want some supporting knowledge from banks in term of extended installment, training, product's public relations, specific of experts consulting, and know-how of customer care service (document, CD, etc.).

กิตติกรรมประกาศ

การทำปัญหาพิเศษเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่ฉบับนี้ ได้รับความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภณ ฟองเพชร อาจารย์ ดร.วราภรณ์ ศิริโภคากิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉัตรลดา วงค์สถาน ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอดผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณบิดา มารดา ครู และอาจารย์ที่ให้โอกาสทางการศึกษา กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ศึกษา และส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้รับการเอื้อเฟื้อข้อมูลจากลูกหนี้ของธนาคาร ขอบคุณเพื่อน พี่ น้องและบุคคลต่างๆที่มีส่วนช่วยให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง

งามจิต สุขวงศ์

กันยายน 2551

สารบัญเรื่อง

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
สารบัญเรื่อง	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(12)
สารบัญแผนภูมิ	(13)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	9
แนวความคิดและทฤษฎี	9
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	30
สมมุติฐานในการวิจัย	31
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	32
สถานที่ดำเนินการวิจัย	32
ผู้ให้ข้อมูล	32
ประชากร	33
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	33
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การวิเคราะห์ข้อมูล	34

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ 36
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการและข้อมูลทั่วไปของกิจการลูกหนี้ 36
ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อของลูกหนี้ 52
สวนที่ 3 ข้อเสนอแนะ 58
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ 63
สรุปผลการวิจัย 64
การอภิปรายผลการวิจัย 67
ข้อเสนอแนะ 69
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป 71
บรรณานุกรม 72
ภาคผนวก 74
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม 75
ภาคผนวก ข ประวัติผู้วิจัย 82

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	การแบ่งขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	7
2	ผลการสนับสนุนสินเชื่อของ ธพว. สาขาเชียงใหม่ (ณ 31 ธันวาคม 2549)	15
3	การจัดชั้นลูกหนี้	17
4	จำนวนลูกหนี้ค้างชำระ จำแนกตามประวัติการผ่อนชำระ	32
5	จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามอายุและเพศ	36
6	จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามสถานภาพการสมรสและเพศ	37
7	จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามจำนวนบุตรและเพศ	38
8	จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามระดับการศึกษาและเพศ	39
9	จำนวนและร้อยละของลูกหนี้จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต้องรับภาระและเพศ	40
10	จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามประเภทกิจการและเพศ	41
11	จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามประสบการณ์ในการประกอบธุรกิจและการประกอบการ	41
12	จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามประเภทธุรกิจและลักษณะการประกอบการ	42
13	จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามสถานการณ์ดำเนินธุรกิจและลักษณะการประกอบการ	43
14	จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามจำนวนพนักงาน และลักษณะการประกอบการ	44
15	จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามรายได้ของกิจการเฉลี่ยต่อเดือน และลักษณะการประกอบการ	45
16	จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามกำไรของกิจการเฉลี่ยต่อเดือนและลักษณะการประกอบการ	46
17	จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามวงเงินกู้ ธพว. และลักษณะการประกอบการ	47
18	จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามระยะเวลากู้และลักษณะการประกอบการ	48

หน้า

19	จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามเงื่อนไขการชำระรายเดือนและลักษณะการประกอบการ	48
20	จำนวนและร้อยละจำแนกตามวัตถุประสงค์การขอกู้และการใช้เงินกู้ของลูกหนี้ตามลักษณะการประกอบการ	49
21	จำนวนและร้อยละจำแนกตามหลักประกันเงินกู้และลักษณะการประกอบการ	50
22	จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทหลักประกันของกิจการที่เป็นสถานที่ประกอบการ	51
23	ค่าเฉลี่ยของระดับปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัว	53
24	ค่าเฉลี่ยของระดับปัจจัยด้านความสามารถในการชำระหนี้	54
25	ค่าเฉลี่ยของระดับปัจจัยด้านเงินทุน	55
26	ค่าเฉลี่ยของระดับปัจจัยด้านหลักประกัน	55
27	ค่าเฉลี่ยของระดับปัจจัยด้านภาวะเศรษฐกิจ	56
28	ค่าเฉลี่ยของระดับปัจจัยเสี่ยงอื่นๆ	57
29	จำนวนและร้อยละจำแนกตามความต้องการด้านการผ่อนชำระ	58
30	จำนวนและร้อยละจำแนกตามความต้องการ การฝึกอบรม	59
31	จำนวนและร้อยละจำแนกตามความต้องการ การประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการ	59
32	จำนวนและร้อยละจำแนกตามความต้องการที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำเฉพาะด้าน	60
33	จำนวนและร้อยละจำแนกตามความต้องการรับบริการองค์ความรู้เฉพาะด้าน (เอกสาร, CD ความรู้ เป็นต้น)	61

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	กรอบแนวความคิดในการวิจัย	30

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ		หน้า
1	แสดงหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของ ธพว.ในแต่ละปี	4

บทที่ 1

บทนำ

โครงสร้างเศรษฐกิจทุกประเทศทั่วโลก ทั้งประเทศที่พัฒนาแล้ว และประเทศที่กำลังพัฒนาขึ้นอยู่กับโครงสร้างพื้นฐานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือที่เรียกกันว่า Small and Medium Enterprises (SMEs) ประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ไต้หวัน อังกฤษ ฝรั่งเศส เกาหลี และจีน ในยุคปัจจุบันเอสเอ็มอีเป็นจักรกลที่สำคัญและอยู่เบื้องหลังความสำเร็จของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 90 ของระบบธุรกิจในประเทศนั้นๆ และมีบทบาทในการสร้างงานอย่างมาก (สุพัตรา บุญเรือง, 2546)

อย่างไรก็ตาม จากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมา ได้ส่งผลกระทบต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ วิสาหกิจขนาดใหญ่ของประเทศประสบกับปัญหาด้านการลงทุน เนื่องจากต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก และเทคโนโลยีที่ซับซ้อน จึงประสบปัญหาการขาดสภาพคล่องทางด้านการเงินอย่างรุนแรงจนไม่สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ส่งผลกระทบทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ในขณะที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถปรับตัวได้ดี ถึงแม้นจะได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจ แต่เนื่องจากมีจำนวนผู้ประกอบการเป็นจำนวนมาก และมีธุรกิจหลายประเภท อีกทั้งมีความคล่องตัวในการการดำเนินงาน ทำให้สามารถฟื้นตัวได้รวดเร็ว และเป็นแหล่งสร้างงานของประเทศได้

สำหรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนั้นถือเป็นจักรกลที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเช่นกัน มีสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ของเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ตามสถิตินิติบุคคลที่จดทะเบียนถึง 31 สิงหาคม 2550 บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 843,552 ราย และยังคงอยู่ 538,880 ราย (ข้อมูลจากส่วนวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์) ซึ่งยังไม่รวมถึงร้านค้าทั่วไป และจำนวนนิติบุคคลดังกล่าวจำนวนร้อยละ 90 เป็นการจดทะเบียนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และเมื่อจำแนกนิติบุคคลออกเป็นเขตกรุงเทพมหานคร จะมี 459,209 ราย คงอยู่ 270,961 ราย ในส่วนภูมิภาค มี 384,343 ราย คงเหลืออยู่ 267,919 ราย ซึ่งหากจังหวัดใดไม่มีวิสาหกิจขนาดใหญ่แล้ว สัดส่วนเศรษฐกิจในจังหวัดนั้นอาจเป็นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเกือบร้อยละ 100 ดังนั้น วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในจังหวัดหรือภาคนั้นๆ เมื่อเป็นเช่นนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดหรือภาคดังกล่าวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจโดยรวม

การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับประเทศ หรือระดับโลก เป็นสิ่งที่ไม่ง่ายนัก และต้องใช้ระยะเวลานาน เนื่องด้วยลักษณะของการบริหารงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งการขาดการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชนในการช่วยส่งเสริมอย่างจริงจัง ทั้งในด้านของเงินลงทุน การตลาด และบุคลากร วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังต้องเผชิญปัญหาอีกมากมาย ซึ่งต้องแก้ไขอย่างจริงจัง เร่งด่วน และต่อเนื่อง ปัญหาดังกล่าวพอจะสรุปได้ดังนี้ (SMEs กับการพัฒนาที่ยั่งยืน, ธนาคารกรุงเทพจำกัด (มหาชน), 2542)

1. ปัญหาการบริหารงานที่ยังยึดติดกับระบบเก่าๆ เช่น ปัญหาการจัดการ รวมถึงการบริหารงานแบบครอบครัว ซึ่งขาดระเบียบวินัย หรือขาดการจัดทำระบบบัญชีที่ดี

2. ปัญหาด้านการเงิน เช่น ขาดแคลนเงินทุน ขาดสภาพคล่อง ขาดผู้ร่วมทุน ขาดแหล่งสนับสนุนเงินลงทุน การใช้เงินลงทุนที่ขาดระเบียบวินัยทางการเงิน การลงทุนในธุรกิจที่ขาดประสบการณ์ การนำเงินลงทุนระยะสั้นไปใช้ในการลงทุนระยะยาว ทำให้มีต้นทุนการเงินที่สูง เป็นต้น

3. ปัญหาด้านการตลาด เช่น การลอกเลียนแบบผลิตภัณฑ์ การตัดราคา ขาดการวางแผนด้านการตลาดอย่างแท้จริง ไม่มีการศึกษาพฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงของผู้บริโภค และโดยส่วนใหญ่แล้วการผลิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะเป็นการผลิตตามผู้จ้างผลิต

4. ปัญหาด้านการจัดหาวัตถุดิบ ขาดอำนาจต่อรองในการจัดหาวัตถุดิบ ต้นทุนสูง ซึ่งมีผลทำให้ผลผลิตด้อยคุณภาพ ต่ำกว่ามาตรฐาน

5. ปัญหาด้านการพัฒนาบุคลากร แรงงานมีความรู้น้อย คุณภาพต่ำ มีการเคลื่อนย้ายง่าย ขาดความรับผิดชอบ

6. ปัญหาด้านเทคโนโลยี เช่น ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัย หรือปัญหาในการจัดทำมาตรฐานอุตสาหกรรม ทำให้ผลิตภัณฑ์ไม่สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้

7. ปัญหาขาดการส่งเสริมจากภาครัฐและเอกชน เช่น การให้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น การฝึกอบรมแรงงาน การจัดการแหล่งเงินทุน

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นับได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ โดยรวมทั้งในด้านการจ้างงาน การสร้างมูลค่าเพิ่มและรายได้จากการส่งออก การช่วยประหยัดเงินตราต่างประเทศ โดยการผลิตสินค้าทดแทนการนำเข้า หรือการก่อให้เกิดการเชื่อมโยงกับกิจการขนาดใหญ่หรือกิจการอื่นๆที่เกี่ยวข้องในรูปการรับช่วงผลิตหรือเป็นแหล่งรับซื้อวัตถุดิบทางเกษตร รวมทั้งนี้มีจำนวนผู้ประกอบการจำนวนมากถึงกว่า 90% ของอุตสาหกรรมทั้งหมดในประเทศไทย

แต่ด้วยขนาดธุรกิจที่เล็กจึงทำให้มีข้อจำกัดเรื่องการระดมทุนด้วยตนเอง และการได้รับพิจารณาสินเชื่อจากสถาบันการเงิน ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงได้เข้ามามีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในการส่งเสริมและการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในทุกๆ ด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในการดำเนินธุรกิจอย่างเป็นระบบและเป็นการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมสู่ระดับสากล โดยการให้การสนับสนุนในด้านการเพิ่มความสามารถทางการบริหารธุรกิจ บริการสนับสนุนด้านการยกระดับเทคโนโลยีการผลิตบริการสนับสนุนสร้างและขยายโอกาสด้านการตลาด บริการสนับสนุนด้านการเงิน บริการสนับสนุนด้านการพัฒนาบุคลากร บริการสนับสนุนปรับปรุงธุรกิจ เป็นต้น

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันธนาคารประสบปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non – performing loans : NPLs) เนื่องจากเป็นนโยบายของรัฐบาลที่ให้โอกาสและให้การสนับสนุนผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ยังไม่เคยเป็นหนี้ เป็นหนี้ปกติ หรือเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสถาบันการเงินอื่น และได้มีการปรับโครงสร้างหนี้แล้ว เพื่อให้ลูกหนี้ที่มีปัญหาเหล่านั้นสามารถดำเนินธุรกิจที่แข่งขันในธุรกิจในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันได้ ทำให้ลูกหนี้ของธนาคารมีทั้งลูกหนี้ที่มีคุณภาพ และด้อยคุณภาพ

ผลการดำเนินงานปี 2547 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2547 ธพว. มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ทั้งสิ้น 6,608 ล้านบาทเพิ่มจากปี 2546 ร้อยละ 70.44 หรือจำนวน 2,731 ล้านบาท โดยมีสัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อยอดสินเชื่อคงค้าง ณ 2547 ร้อยละ 22.52 เพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2546 ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 20.97 (ข้อมูลจากรายงานผลการดำเนินงานของ ธพว. ประจำปี 2547)

ผลการดำเนินงานปี 2548 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548 ธพว. มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จำนวน 7,938 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 19.34 ของยอดสินเชื่อคงค้าง จำนวน 41,047.72 ล้านบาท สัดส่วนลดลงร้อยละ 3.18 จากร้อยละ 22.52 ในปี 2547 ที่มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ จำนวน 6,608 ล้านบาท (ข้อมูลจากรายงานผลการดำเนินงานของ ธพว. ประจำปี 2548)

ผลการดำเนินงานปี 2549 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549 ธพว. มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จำนวน 19,273 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 43.54 ของยอดสินเชื่อคงค้าง 44,262 ล้านบาท (ข้อมูลจากรายงานผลการดำเนินงานของ ธพว. ประจำปี 2549)

แผนภูมิ 1 กราฟแสดงหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของ ธพว.ในแต่ละปี

สาเหตุที่ยอดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ยังคงอยู่ในระดับสูงเนื่องจากเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่สะสมตั้งแต่เมื่อเป็นสำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมเมื่อปี 2507 และต่อเนื่องมายังบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) เมื่อปี 2543 โดยรัฐบาลมีนโยบายให้ บอย. เป็นกลไกสำคัญในการช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอันเป็นรากฐานของระบบเศรษฐกิจจึงได้ตราพระราชบัญญัติธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แห่งประเทศไทย พ.ศ.2545 ปรับสถานะของ บอย. เป็น ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย แต่หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ทั้งหมดไม่ได้ถูกโอนย้ายไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์ใด และเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่เกิดจากการปล่อยสินเชื่อในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ (ปี 2540-2544) เพื่อสนองนโยบายรัฐบาลในการแก้ไขสภาพคล่องของระบบกอปรกับ ธพว. เป็นสถาบันการเงินที่สนับสนุนด้านการพัฒนาส่งเสริม ช่วยเหลือและสนับสนุนทางด้านการเงินแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย จึงมีโครงการสินเชื่อที่ตอบสนองนโยบายภาครัฐ เพื่อสร้างผู้ประกอบการใหม่และช่วยเหลือผู้ประกอบการเดิมที่ประสบวิกฤต เช่น ไข้หวัดนก โรคซาร์ส ฯลฯ หรือผู้ประกอบการที่ขาดสภาพคล่อง โดยสินเชื่อเหล่านั้นจะผ่อนปรนด้านต่างๆ เช่น หลักประกัน การให้อัตราดอกเบี้ยพิเศษ ฯลฯ ในขณะที่ธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่นๆ ไม่ได้ให้บริการสินเชื่อเหล่านี้แก่ผู้ประกอบการ

จากที่มาและปัญหาดังกล่าวในข้างต้นจึงเป็นที่น่าสนใจศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีความสำคัญต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของ ธพว. และเพื่อเป็นแนวทางให้กับสถาบันการเงินในการที่ช่วยเหลือผู้ประกอบการให้มีศักยภาพในการประกอบธุรกิจและการผ่อนชำระหนี้เงินกู้กับธนาคาร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่

2. เพื่อศึกษาแนวทางในการช่วยเหลือลูกหนี้ให้มีศักยภาพในการประกอบธุรกิจและการผ่อนชำระหนี้เงินกู้กับธนาคาร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่ ครั้งนี้ คาดว่าประโยชน์ที่จะได้รับ ดังนี้ คือ

1. เพื่อให้สถาบันการเงินที่เป็นแหล่งให้สินเชื่อทุกประเภท จะได้นำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ในการกำหนดนโยบายการปรับปรุงคุณภาพสินเชื่อ และให้การฝึกอบรมแก่พนักงานสินเชื่อให้มีความรู้เข้าใจถูกต้อง เพื่อปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นประโยชน์ต่อความมั่นคงของสถาบันต่อไป

2. เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสินเชื่อ นำผลการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติงานด้านสินเชื่อที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์คำขอสินเชื่อและการติดตามการใช้สินเชื่อในแนวทางที่ถูกต้องต่อไป

3. เพื่อให้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่เป็นลูกหนี้ของสถาบันการเงินจะได้ใช้ผลการ วิจัยนี้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้เป็นลูกหนี้ที่ดีมีคุณภาพ จะเป็นผลดีต่อความสัมพันธ์ระหว่างตนเองและสถาบันการเงินต่อไป

4. เพื่อให้นักวิจัย นักวิชาการ นักศึกษา และประชาชนผู้สนใจโดยทั่วไปได้ใช้ข้อมูลจากการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการศึกษาเตรียมตัวที่จะเกี่ยวข้องกับเรื่องสินเชื่อทั้งในฐานะผู้ให้หรือผู้รับสินเชื่อ และรวมถึงการอบรมสั่งสอนค้นคว้าวิจัยความรู้เรื่องเกี่ยวกับสินเชื่อ

5. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับนักศึกษาและผู้สนใจ สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางการ ศึกษาต่อในเรื่องเกี่ยวกับการค้างชำระเงินกู้ของธนาคารในระดับสูงต่อไป

6. เพื่อนำผลการวิจัยมากำหนดเป็นนโยบายสินเชื่อ และใช้เป็นแนวทางเพื่อลดความเสี่ยงในการของกู้ของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

การทำการวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของการทำวิจัยคือ จะศึกษาเฉพาะลูกหนี้ที่กู้เงินจากธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แห่งประเทศไทย สำหรับปีสิ้นสุด ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2550 มีหนี้ค้างชำระตั้งแต่ 1 งวดขึ้นไป ที่อยู่ในความดูแลของสาขาเชียงใหม่

นิยามศัพท์

ธพว. หมายถึง ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

ลูกหนี้ หมายถึง ผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่กู้เงินจาก ธพว. สาขาเชียงใหม่

หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs : Non – performing loans) หมายถึง หนี้ของลูกหนี้ธนาคารมีประวัติการผ่อนชำระค้างเกินกว่า 1 งวดขึ้นไป

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small & Medium enterprise) ตามคำจำกัดความในพระราชบัญญัติวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 หมายถึง

- กิจการภาคการผลิต ครอบคลุมการผลิตภาคอุตสาหกรรม เหมืองแร่ และรวมถึงการผลิต ภาคเกษตรกรรม โดยเฉพาะกิจการแปรรูปการเกษตร
- กิจการการค้า ประกอบด้วยการค้าส่ง และค้าปลีก ซึ่งรวมถึงการนำเข้าและส่งออก
- กิจการบริการ เป็นกิจการที่สนับสนุนธุรกรรมการผลิต การค้า และการอำนวยความสะดวกต่อการผลิต การค้าและการบริโภค เช่น การโรงแรม การท่องเที่ยว การซ่อมบำรุง การเก็บรักษา การขนส่ง บริการเสริมสวย เป็นต้น

<u>เกณฑ์วัดขนาดวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม</u>

เกณฑ์แบ่งขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นกิจการขนาดเล็ก หรือขนาดกลาง จะใช้เกณฑ์มูลค่าขั้นสูงของทรัพย์สินถาวรเป็นตัวแบ่งขนาด

ตาราง 1 การแบ่งขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ลักษณะกิจการ	วิสาหกิจขนาดย่อม		วิสาหกิจขนาดกลาง	
	การจ้างงาน (คน)	สินทรัพย์ถาวร (ไม่รวมที่ดิน) (ล้านบาท)	การจ้างงาน (คน)	สินทรัพย์ถาวร (ไม่รวมที่ดิน) (ล้านบาท)
การผลิต	ไม่เกิน 50	ไม่เกิน 50	51 - 200	เกินกว่า 50 แต่ไม่เกิน 200
การบริการ	ไม่เกิน 50	ไม่เกิน 50	51 - 200	เกินกว่า 50 แต่ไม่เกิน 200
การค้า - ค้าส่ง	ไม่เกิน 25	ไม่เกิน 50	26 – 50	เกินกว่า 50 แต่ไม่เกิน 100
- ค้าปลีก	ไม่เกิน 25	ไม่เกิน 30	16 - 30	เกินกว่า 30 แต่ไม่เกิน 60

ที่มา: คู่มือสินเชื่อและการบริการของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แห่งประเทศไทย ปี 2547

ชำระคืนเงินกู้ตามข้อตกลง หมายถึง ลูกหนี้ที่ผ่อนชำระหนี้คืน ธพว. ตามข้อตกลง การผ่อนชำระหนี้คืนที่ผู้ให้กู้และผู้กู้ทำกันไว้และรวมถึงการผ่อนชำระหนี้คืนที่ผิดนัด ตามข้อตกลง แต่ไม่เกิน 6 เดือน

การใช้เงินตามวัตถุประสงค์ หมายถึง การใช้เงินกู้ที่ได้รับจากผู้ให้กู้แล้วนำเงินไปใช้ตรงตามรายละเอียดและเงื่อนไขต่างๆ ที่ผู้กู้ได้ตกลงกับผู้ให้กู้ก่อนที่จะได้รับเงินกู้

การใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ หมายถึง ผู้กู้ใช้เงินไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการกู้เงินที่ได้แจ้งไว้กับธนาคาร

รายได้พยากรณ์ หมายถึง การคาดการณ์รายได้ในอนาคตของผู้ขอกู้เงิน โดยวิเคราะห์จากคำขอสินเชื่อเงินกู้

หนี้ค้างชำระ หมายถึง ลูกหนี้ที่กู้ยืมเงินไปใช้ในกิจการแล้ว แต่ไม่สามารถนำเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยมาชำระคืนภายในระยะเวลาที่กำหนด

ปัจจัย หมายถึง ตัวแปรที่มีผลกระทบหรือทำให้เกิดปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของผู้ประกอบธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ความสามารถในการชำระหนี้ หมายถึง การที่ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยคืนแก่ธนาคารได้ตรงตามกำหนด ระยะเวลาที่ผู้ให้กู้ และผู้กู้ตกลงกันไว้ในสัญญา

หนี้ค้างชำระ หมายถึง สินเชื่อเพื่อการประกอบธุรกิจที่ผู้ประกอบธุรกิจได้กู้ยืมไปใช้ในกิจการ แต่ไม่สามารถนำเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยมาชำระได้ภายในเวลาที่กำหนดไว้

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีของ Moral Hazard และ Adverse Selection รวมถึงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาสินเชื่อของธนาคาร ซึ่งจะพอนำมาสรุปผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

แนวความคิดและทฤษฎี

1. แนวคิด Moral hazard และ Adverse selection

Moral hazard เป็นปัญหาเรื่องคนที่เข้ามาอยู่ในโครงการแล้วมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปไม่เหมือนกับคนที่ไม่อยู่ในโครงการ เป็นการรู้ข้อมูลแต่ใช้ไปในทางที่ผิดหรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน หรือเป็นปัญหานี้เกิดขึ้นภายหลังการตัดสินใจดำเนินการทางเศรษฐกิจแล้วโดยพฤติกรรมภายหลังได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดีหรือมีความเสี่ยงจากการดำเนินการมากขึ้นกว่าเดิม เช่น กรณีของผู้จัดการธนาคารพาณิชย์ที่ปล่อยสินเชื่อโดยการหลักค้ำประกันของลูกค้าที่ดี เนื่องจากคิดว่าลูกค้าเสนอให้คิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในกิจการนั้นสูงกว่าปกติ การกู้ยืมเงินจากต่างประเทศดอกเบี้ยต่ำที่ให้กู้ยืมระยะสั้นมาปล่อยกู้โดยให้อัตราดอกเบี้ยที่สูงภายในประเทศระยะยาวโดยคิดว่าหากเกิดความเสียหายก็อาจขอความช่วยเหลือจากธนาคารแห่งประเทศไทยได้ หรือผู้ที่ได้สินเชื่อแต่ละรายจะเลือกลงทุนในโครงการที่มีความเสี่ยงสูงกว่า

Adverse Selection เป็นการปกปิดข้อมูล สามารถเกิดทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ความหมายคือเป็นกรณีที่มีการซ่อนข้อมูล เพื่อหวังผลประโยชน์บางประการนั้นคือคนที่จะเข้ามาอยู่ในโครงการจะประเมินแล้วว่ามีผลประโยชน์หรือจะได้รับผลประโยชน์ ปัญหานี้เกิดขึ้นก่อนการตัดสินใจดำเนินการทางเศรษฐกิจ เนื่องจากการได้รับข่าวสารไม่สมบูรณ์และไม่เท่าเทียมกันของบุคคลในระบบเศรษฐกิจ เช่น ธนาคารจะมีลูกค้ามาขอเงินกู้ก็อาจจะมีลูกค้าบางคนปิดบังข้อมูลหนี้หรือเอาสินทรัพย์ที่ธนาคารไม่สามารถขายทอดตลาดได้เมื่อลูกค้าไม่สามารถคืนเงินกู้นั้นได้ก็จะทำให้ธนาคาร เช่น โฉนดที่ดินบุกรุกป่าสงวนที่ออกโดยไม่ถูกต้อง กรณีปกปิดข้อมูลนี้ภาครัฐจะจัดการควบคุมได้ดีกว่าเอกชน หรือ ณ อัตราดอกเบี้ยระดับใดระดับหนึ่ง จะมีแต่ผู้ประกอบการที่ให้ผลตอบแทนที่มีความเสี่ยงสูงกว่าเท่านั้นที่จะมาขอกู้

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์

1. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาสินเชื่อ ประกอบด้วย

1.1 วัตถุประสงค์ (Purpose) เป็นอันดับแรกที่จะต้องพิจารณาว่า ลูกค้าขอสินเชื่อไปเพื่ออะไร เช่น เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน ลงทุนในทรัพย์ถาวร ชำระหนี้เดิม ซื้อหุ้นกิจการหรือของบุคคลอื่นในกิจการเป็นต้น นอกจากนี้จะต้องดูว่าเงินกู้ที่ลูกค้าขอสินเชื่อนั้น ใช้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของเงินกู้หรือไม่และเอาไปใช้ดำเนินธุรกิจที่ผิดกฎหมายหรือธุรกิจที่ธนาคารไม่สนับสนุนหรือไม่ เช่น ลูกค้าขอกู้เงินเบิกเกินบัญชี (O/D) เพื่อไปซื้อเครื่องจักรสำหรับขยายการผลิตซึ่งเกินกว่าจะติดตั้งและเริ่มผลิตได้ต้องใช้ระยะเวลานาน ทำให้ลูกค้าขาดเงินทุนหมุนเวียนก่อให้เกิดปัญหาในการชำระหนี้ได้ ดังนั้นจึงควรใช้สินเชื่อแบบเงินกู้ประจำ เป็นต้น

1.2 การชำระหนี้ (Payment) เป็นการพิจารณาจากความสามารถในการดำเนินงานของผู้ขอสินเชื่อว่าจะสามารถทำตามสัญญาได้หรือไม่ การผ่อนำชำระหนี้เป็นอย่างไร ชำระเป็นระยะสั้นหรือระยะยาว และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการขอกู้เงินหรือไม่ ในการชำระคืนนั้นลูกหนี้อาจเอาเงินมาจากกำไร (บวกค่าเสื่อมทรัพย์สินแล้ว) จากการเพิ่มทุน (เพิ่มหุ้น) จากการกู้เพิ่มมาชำระหนี้และจากการจำหน่ายทรัพย์สินที่ก่อให้เกิดประโยชน์ เป็นต้น ส่วนการชำระคืนเงินกู้แก่ธนาคารนั้นอาจจะมีการกำหนดให้ชำระคืนครั้งเดียวหรือชำระงวดละเท่าๆ กัน ดอกเบี้ยต่างหากหรือชำระงวดละเท่าๆ กันดอกเบี้ยต่างหาก หรือชำระงวดละเท่าๆ กัน รวมดอกเบี้ยด้วย หรือการชำระน้อยในระยะแรกและเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

1.3 การป้องกันความเสียหากอันเกิดจากการชำระคืนไม่ได้ (Protection) ในการพิจารณาการปล่อยสินเชื่อให้แก่ลูกค้าต้องพิจารณาว่าในกรณีที่ลูกหนี้บริหารงานผิดพลาด ไม่สามารถชำระหนี้ให้ธนาคารได้ตามกำหนดธนาคารจะมีอะไรเป็นหลักประกันเงินกู้นั้น ทั้งนี้ เพราะวัตถุประสงค์ของธนาคารในการชำระหนี้แก่ธนาคาร หากเกิดกรณีผิดพลาดแล้วลูกหนี้จะสามารถหาแหล่งเงินทุนอื่นมาชำระหนี้ธนาคารได้หรือไม่ หากไม่สามารถทำได้ก็ต้องขายทรัพย์สินนำมาชำระหนี้ธนาคาร ดังนั้น ธนาคารจึงต้องเรียกร้องหลักทรัพย์ของลูกหนี้ไว้เป็นประกัน เพื่อลดความเสี่ยงในกรณีที่ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้คืนได้

2. หลักเกณฑ์การวิเคราะห์สินเชื่อโดยทั่วไปของธนาคารพาณิชย์ มี 2 ลักษณะ คือ

2.1 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) โดยการพิจารณา ดังนี้

2.1.1 คุณสมบัติของผู้ที่ขอสินเชื่อ (Character) หมายถึงอุปนิสัยใจคอ และพฤติกรรมของผู้ขอสินเชื่อว่าจะมีความเต็มใจชำระหนี้มากน้อยเพียงใด (Willingness to pay) ถ้าลูกค้าขาดคุณสมบัติข้อนี้สินเชื่อที่ให้อาจเสียหายได้ จึงต้องศึกษาลูกหนี้ให้ดี ถ้าเป็นลูกค้าเก่าที่มีผล

การติดต่อเป็นที่น่าพอใจกับธนาคารนานก็สรุปได้เร็วขึ้นว่าคงจะไม่บิดพลิ้ว หนี้สินใหม่ที่จะเกิดขึ้นถ้าเป็นลูกค้าใหม่ก็ต้องมีการสืบถามอุปนิสัยทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว การศึกษาชื่อเสียงความสามารถในการทำธุรกิจ ประกอบกับความชำนาญ ความมั่นคงที่อยู่อาศัยและการทำงาน เป็นต้น

2.1.2 ความสามารถในการชำระหนี้คืน (Capacity) หมายถึงมีความสามารถในการหารายได้เพื่อนำมาชำระหนี้ (ability to pay) โดยจะพิจารณาจากคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อจากงบการเงิน แผนการบริหารงานโครงการและวัตถุประสงค์ในการใช้เงินของผู้ขอสินเชื่อ และแผนการชำระคืน ฯลฯ โดยปกติเงินที่จะนำมาชำระหนี้ธนาคารเป็นเงินรับสุทธิจากการดำเนินงาน คือจะต้องมีเงินเหลือจากรายได้ที่ได้รับหลังจากหักรายจ่ายต่างๆ แล้ว เช่น ความสามารถของผู้ที่ขอกู้เงินผ่อนชำระค่าบ้าน ก็คือรายได้ที่ได้รับประจำอยู่ทุกเดือน ซึ่งอาจจะเป็นเงินเดือนและรายได้เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ ส่วนรายจ่ายประจำเดือน ได้แก่ ค่าอาหาร ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าเล่าเรียนลูกและค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน เป็นต้น ถ้ามีเงินเหลือพอที่จะผ่อนชำระรายเดือนได้ก็ควรให้กู้ซื้อบ้านได้ แต่ผู้ให้กู้จะต้องสืบจนกระทั่งแน่ใจว่าไม่มีรายจ่ายอื่นๆ นอกเหนือจากที่ผู้กู้แจ้งไว้ เพราะอาจทำให้เงินเหลือสุทธิลดลงจนไม่สามารถผ่อนชำระค่าบ้านรายเดือนได้

กรณีธุรกิจมีการขายสินค้าส่วนใหญ่ในรูปของการให้สินเชื่อแก่ลูกค้า การขายสินค้าเป็นเงินเชื่ออาจทำให้ธุรกิจมียอดขายสูงแต่ขณะเดียวกันก็จะเกิดปัญหาในการเรียกเก็บหนี้ บางครั้งก็ชำระช้ากว่าระยะเวลาในการชำระค่าสินค้า 90 วัน แต่เมื่อครบกำหนดแล้วผู้ซื้ออาจจ่ายเช็คให้แก่ผู้ขาย ซึ่งเช็คที่สั่งจ่ายนั้นเป็นเช็คล่วงหน้าไปอีก 2-3 เดือน ผู้ขายจะได้รับเงินสดช้ากว่าที่คิดไว้เรื่องนี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นบ่อยๆ ในทางปฏิบัติ เพราะฉะนั้น แม้ว่าในงบกำไรขาดทุนจะแสดงว่ากิจการมีกำไรก็จริง แต่กำไรนั้นอยู่ในรูปของลูกหนี้การค้า ซึ่งจะนำมาชำระหนี้ไม่ได้จนกว่าจะเก็บมาเป็นเงินสดหากธุรกิจที่ทำกำไรนำเงินชำระหนี้ไปใช้ในการขยายงานเพื่อเพิ่มกำไรให้มากขึ้น ก็จะทำให้ไม่สามารถจะชำระหนี้แก่ธนาคารได้ทั้งๆ ที่การดำเนินงานมีกำไร

2.1.3 เงินทุน (Capital) คือ ทรัพย์สินที่เจ้าของกิจการนำมาลงทุนในกิจการเงินทุนจะแสดงถึงความมั่นคงทางการเงินของกิจการและเป็นที่รองรับว่ากิจการสามารถชำระหนี้โดยใช้เงินทุนนี้ กิจการบางแห่งดำเนินงานได้โดยไม่มีการกู้ยืมจากบุคคลภายนอกเลยก็เท่ากับกิจการสามารถชำระหนี้โดยใช้เงินทุนนี้ได้ กิจการบางแห่งดำเนินงานได้โดยไม่มีการกู้ยืมจากบุคคลภายนอกเลยก็เท่ากับกิจการนั้นมีอัตราหนี้สินต่อทุนเท่ากับศูนย์ แต่ถ้าหากกิจการมีเงินทุนมาใช้หมุนเวียนในธุรกิจน้อย กำไรที่ควรจะได้รับก็อาจจะน้อยตามไปด้วย ดังนั้น ผู้ประกอบการที่ฉลาดจึงควรทำการกู้ยืมตามกำลังความสามารถของตน แต่ขณะเดียวกันถ้ามีการใช้เงินจากการกู้ยืมสูง กิจการนั้นก็อาจจะประสบอันตรายได้มากเพราะเงินกู้ยืมมีพันธะที่กิจการจะต้องชำระคืน ใน

อัตราแน่นอนไม่ว่าผลการดำเนินงานจะมีกำไรมากน้อยเพียงใดหรือขาดทุนก็ตาม กิจการก็ยังคงมีพันธะต้องจ่ายค่าดอกเบี้ยเงินกู้ยืมอยู่นั่นเอง

2.1.4 หลักประกัน (Collateral) คือ หลักทรัพย์หรือมูลค่าที่ผู้ขอสินเชื่อนำมาค้ำประกันการกู้เงิน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วธนาคารจะพิจารณาสินเชื่อโดยยึดหลักประกัน ดังนี้

- การให้สินเชื่อโดยมีบุคคลค้ำประกัน (Personal guarantee) ธนาคารจะต้องศึกษาถึงฐานะตลอดจนทรัพย์สินของผู้ค้ำประกันประกอบการพิจารณาสินเชื่อ

- การให้สินเชื่อโดยมีเงินฝากประจำ (Fixed deposit) การค้ำประกันลักษณะนี้อาจจะเสียดอกเบี้ยถูกกว่าอัตราดอกเบี้ยถูกกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ธรรมดา โดยปกติธนาคารก็จะคิดดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำเพียง 2-2.5% เท่านั้น

- การให้สินเชื่อโดยมีสินค้าเป็นหลักประกัน ธนาคารจะพิจารณาเลือกเอาสินค้าที่มีคุณภาพเป็นแบบเดียวกัน เพื่อความสะดวกในความควบคุมและตรวจสอบ เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลังอัดเม็ด ปอ ยาสูบ น้ำตาล เป็นต้น นอกจากนี้จะรับเฉพาะสินค้าที่เก็บไว้ในคลังสินค้าที่พึงเชื่อถือได้ หรือคลังสินค้าของธนาคารจะต้องให้ผู้กู้ทำประกันภัยสินค้าจำนำไว้ด้วย แล้วให้ผู้กู้สลักหลักรมธรรมมอบให้กับธนาคารเป็นผู้รับประโยชน์เมื่อเกิดความเสียหาย

- การให้กู้โดยโอนสิทธิการเช่า ในบางกรณีผู้ขอสินเชื่อไม่มีหลักทรัพย์ของตนเอง แต่ได้ทำสัญญาเช่าสถานที่เพื่อประกอบการเป็นสัญญาระยะยาว ธนาคารก็อาจรับเป็นหลักประกันได้โดยศึกษาสัญญาเช่า ตลอดจนคำนึงถึงความเจริญของท้องที่นั้นด้วยว่าจะมีคนสนใจเช่าต่อหรือไม่

- การให้กู้โดยมีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นหลักประกัน ธนาคารจะทำการประเมินราคาโดยพิจารณาปัจจัยหลายอย่าง เช่น ที่ตั้ง การคมนาคม สภาพของที่ดิน วัสดุก่อสร้าง โอกาสในการเจริญเติบโตของท้องถิ่น ฯลฯ

- การให้กู้โดยใช้เครื่องจักรเป็นหลักประกัน ปัจจุบันธนาคารยินยอมให้มีการนำเครื่องจักรมาเป็นหลักประกันในการขอสินเชื่อ แต่มีความเสี่ยงสูง ดังนั้นจึงควรระมัดระวังให้มาก

2.1.5 สภาวการณ์ (Condition) หมายถึง สถานการณ์โดยทั่วไปภายใต้ การเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ทั้งเทคโนโลยี สังคม กฎหมาย การเมือง การตลาด เทคนิคการผลิต ฯลฯ ซึ่งเป็นสภาวะการณ์ภายนอกที่อยู่นอกเหนืออำนาจการควบคุมของผู้ให้สินเชื่อ และผู้ขอสินเชื่ออาจมีผลกระทบต่อความเสี่ยงในการให้สินเชื่อได้ สภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในธุรกิจระยะสั้นและระยะยาวจะต้องนำมาเป็นส่วนประกอบในการพิจารณาถึงผลกระทบที่จะมีต่อความสามารถในการชำระและเงินทุนของกิจการผู้ให้สินเชื่อและทันต่อสภาพแวดล้อม ต้องสามารถคาดคะเนแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตด้วยสภาพการต่างๆ ที่ผู้ประกอบการไม่สามารถจะควบคุมได้ เช่น

2.1.5.1 เรื่องดินฟ้าอากาศ นับว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ โดยเฉพาะการให้เงินกู้แก่เกษตรกร เพราะในบางปีมีอากาศแห้งแล้งอย่างรุนแรง สำหรับปัญหาทางการเกษตรอื่น ๆ ที่เป็นผลกระทบมาจากดินฟ้าอากาศก็ได้แก่ พวกโรคพืชและแมลงศัตรูพืช

2.1.5.2 เรื่องวัตถุดิบไม่เพียงพอ ในกิจการบางประเภทโดยเฉพาะด้านอุตสาหกรรม เมื่อเดินเครื่องจักรแล้วมักจะหยุดไม่ได้ เพราะการเริ่มเดินเครื่องใหม่แต่ละครั้งต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูง เช่น ในโรงงานทำเส้นใยเทียม ถ้าขาดวัตถุดิบลงกะทันหันก็จะมีผลเสียหาทำให้การผลิตต้องหยุดชะงัก การขาดแคลนวัตถุดิบนอกจากจะทำให้การผลิตหยุดชะงักแล้ว ยังอาจมีผลให้ราคาวัตถุดิบสูงขึ้นและยิ่งถ้าผู้ผลิตได้รับใบสั่งซื้อสินค้าในราคาที่ตกลงกันไว้แล้วล่วงหน้าก็จะประสบปัญหาใหญ่ขึ้นไปอีก คือ ไม่สามารถส่งมอบสินค้าให้ทันกำหนด ทำให้เสียชื่อเสียงและถ้าส่งสินค้าออกไม่ทันกำหนดก็ต้องประสบการขาดทุน เนื่องจากต้นทุนวัตถุดิบมีราคาสูง

2.1.5.3 เรื่องการควบคุมของรัฐบาล กิจการหลายประเภทซึ่งผลิตสินค้าที่มีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวันของประชาชน ยังคงให้รัฐบาลต้องเข้ามากำหนดราคาขึ้นสูงซึ่งการควบคุมราคาเป็นเรื่องที่น่าส่งเสริม ถ้าหากผู้ผลิตมีกำไรสูงจนเกินสมควร แต่ถ้ารัฐบาลควบคุมจนผู้ผลิตขาดทุนก็จะมีผลเสียหายเช่นกัน

2.1.5.4 เรื่องการคาดคะเนความต้องการของตลาดผิดพลาด เกิดจากการที่ผู้ประกอบ การพิจารณาความต้องการของตลาดในระยะสั้น แล้วคาดคะเนว่าความต้องการขยายตลาดมีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จึงทำให้ลงทุนผลิตให้มากยิ่งขึ้นประกอบทั้งมีผู้ประกอบการรายอื่นเข้ามา ทำการตั้งโรงงานแข่งขันกันมาขึ้น จึงทำให้ผลผลิตที่ได้มีราคาต่ำกว่าที่คาดเอาไว้

2.1.5.5 เรื่องการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ในด้านการสั่งสินค้าเข้า เช่น ผู้ประอบการสั่งเครื่องจักรเข้ามาต้องใช้เวลาผ่อนชำระค่อนข้างนาน ยกตัวอย่างเช่น ในระยะหนึ่งเงินมาร์คเยอรมันมีค่าสูงขึ้นมาก แต่เงินปอนด์สเตอริงมีค่าต่ำทำให้ผู้สั่งเครื่องจักรมาจากเยอรมันต้องจ่ายเงินชำระเครื่องจักรมากขึ้น เพราะตอนเปิด LC เงิน 1 มาร์ค มีค่าประมาณ 6 บาท แต่เวลาชำระกลับมีราคาเพิ่มขึ้นไปถึงมาร์คละ 8 บาท ราคาเครื่องจักรจึงสูงขึ้นเนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนเช่นเดียวกัน ส่วนในด้านผู้ส่งออกก็เช่นเดียวกัน ถ้าหากส่งสินค้าไปขายก็ย่อมได้กำไรกรณีเงินมาร์ค

2.1.5.6 เรื่องอื่นๆ เช่น ภาวะเศรษฐกิจ การออกกฎหมาย สถานการณ์การแข่งขันในธุรกิจ ฯลฯ อาจมีผลกระทบต่อความเสี่ยงในการให้สินเชื่อด้วยเช่นเดียวกัน

2.1.6 ประเทศที่ติดต่อด้วย (Country) ในปัจจุบันการค้าระหว่างประเทศทวีความสำคัญมากขึ้นๆ ดังนั้นผู้ให้สินเชื่อจึงต้องพิจารณาถึงประเทศที่ผู้ขอสินเชื่อติดต่อค้าขายด้วย โดยจะต้องวิเคราะห์ภาวการณ์ทางการเมือง ภาวะทางเศรษฐกิจและนโยบายการค้า เพราะ

ปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบในเรื่องหนี้สินของแต่ละสังคมแตกต่างกัน นอกจากนี้พวกเอกสารการค้า การขนส่งการประกันภายและระเบียบศุลกากร ก็เป็นเรื่องที่ต้องศึกษาวิเคราะห์ เพราะอาจมีผลกระทบต่อผู้ขอสินเชื่อแล้วโยงมาถึงผู้ให้สินเชื่อด้วย

2.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis)

เป็นการวิเคราะห์โดยอาศัยข้อมูลจากการเงินเป็นหลัก ดังนั้นแนวทางในการวิเคราะห์ก็จะอาศัยเทคนิคและเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์งบประมาณเงิน โดยจะเลือกใช้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สินเชื่อเท่านั้น งบการเงินของผู้ขอสินเชื่อเป็นข้อมูลทางการเงินที่ได้จากการบันทึกทางการบัญชี ซึ่งผู้ให้สินเชื่อจะได้ทราบข้อเท็จจริงต่างๆ ที่อาจไม่มีแหล่งข้อมูลอื่นๆ เช่น รายละเอียดเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สินส่วนของผู้ถือหุ้นรายได้และรายจ่ายของผู้ขอสินเชื่อข้อมูลเหล่านี้ถ้าจัดถูกต้องและสามารถเชื่อถือได้ก็จะเป็นประโยชน์อย่างมากในการพิจารณาการเงินของกิจการ อย่างไรก็ตามควรคำนึงได้เสมอว่าประเภทของการค้าหรือการดำเนินการที่แตกต่างกันย่อมมีผลต่อการจัดการทางการเงิน และรูปแบบของงบการเงินด้วย โดยเฉพาะสำหรับผู้ขอสินเชื่อรายใหม่ทุกราย ควรต้องของงบการเงินมาวิเคราะห์ประกอบการพิจารณาด้วย

นอกจากนี้ในการวิเคราะห์งบดุลและงบกำไรขาดทุนที่เกี่ยวกับการพิจารณาฐานะกิกจารของผู้ขอสินเชื่อ นอกจากจะตรวจสอบรายละเอียดของแต่ละรายการในแต่ละปีแล้ว ควรจะนำเอางบดุลและงบกำไรขาดทุนที่มาได้เปรียบเทียบกันโดยการเปรียบเทียบกับตัวเลขในอดีตของกิจการเองหรือตัวเลขของกิจกรรมอื่นที่อยู่ในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกันอีกด้วย

ประวัติและความเป็นมาของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

ในปี 2507 คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบโครงการเงินกู้เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม ตามที่สภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติเสนอ จึงได้มีการจัดตั้งสำนักงานเงินกู้เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ทำหน้าที่ให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม และต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม (สธอ.) แต่เนื่องจากการดำเนินงานมีข้อจำกัดเรื่องแหล่งทุนดำเนินการที่ต้องพึ่งจากงบประมาณแผ่นดินเพียงแหล่งเดียว และต้องถือปฏิบัติตามระบบราชการทำให้ขาดความคล่องตัว จึงได้ตราพระราชบัญญัติบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมขึ้นในปี 2534 ปรับสถานะของ สธอ. เป็น **บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.)** ด้วยทุนจดทะเบียนเริ่มแรก 300 ล้านบาท มีฐานะเป็นนิติบุคคล สามารถระดมเงินทุน และเงินกู้ได้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ

ต่อมาในปี 2543 ได้รับการเพิ่มทุนจากกระทรวงการคลังอีก 2,500 ล้านบาท และเมื่อรัฐบาลชุดปัจจุบันมีนโยบายให้ บอย. เป็นกลไกสำคัญในการช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอันเป็นรากฐานของระบบเศรษฐกิจ จึงได้ตราพระราชบัญญัติธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2545 ปรับสถานะของ บอย. เป็น **ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.หรือเอสเอ็มอีแบงก์)** เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2545 โดยมีวัตถุประสงค์ "เพื่อประกอบธุรกิจอันเป็นการพัฒนา ส่งเสริม ช่วยเหลือ และสนับสนุนการจัดตั้ง การดำเนินงาน การขยาย หรือการปรับปรุงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการให้สินเชื่อค้ำประกัน ร่วมลงทุน ให้คำปรึกษาแนะนำหรือให้บริการที่จำเป็นอื่นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้" (ข้อมูลจากเวปไซต์ธนาคาร www.smebank.co.th)

ปัจจุบัน ธพว. มีทั้งหมด 99 แห่ง แบ่งเป็นสำนักงานใหญ่ 1 แห่ง สาขา 62 แห่ง และสำนักงานผู้แทน 36 แห่ง โดย ธพว. เปิดสาขาเชียงใหม่อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2541 ณ ตึกที่ทำการศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่ ชั้นที่ 2 ให้บริการสินเชื่อในเขต 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน คือ เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน แพร่ น่าน โดยผ่านเครือข่ายของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ปัจจุบัน ธพว. สาขาเชียงใหม่ได้ย้ายสถานที่ประกอบการแยกตัวออกมาอย่างเป็นอิสระที่ 7/1-4 หมู่ 2 ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และรับผิดชอบในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

ตาราง 2 ผลการสนับสนุนสินเชื่อของ ธพว. สาขาเชียงใหม่ (ณ 31 ธันวาคม 2549)

ลำดับ	ประเภทธุรกิจ	จำนวน (ล้านบาท)	ร้อยละ	จำนวนราย
1	กลุ่มธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม (Food)	397.69	22.51	61
2	กลุ่มธุรกิจยานยนต์ ยานพาหนะ และชิ้นส่วน (Automobile & Vehicle & Part)	97.95	5.54	10
3	กลุ่มธุรกิจแฟชั่น (Fashion)	36.03	2.04	23
4	กลุ่มธุรกิจท่องเที่ยว (Tourism)	305.84	17.31	12
5	กลุ่มธุรกิจบริการ (Service)	362.88	20.54	36
6	กลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรม (Manufacturing)	225.75	12.78	33
7	กลุ่มธุรกิจค้าปลีกและค้าส่ง (Treading)	201.01	11.38	45

ตาราง 2 ผลการสนับสนุนสินเชื่อของ ธพว. สาขาเชียงใหม่ (ณ 31 ธันวาคม 2549) (ต่อ)

ลำดับ	ประเภทธุรกิจ	จำนวน (ล้านบาท)	ร้อยละ	จำนวนราย
8	กลุ่มธุรกิจบรรจุภัณฑ์และการขนส่ง (Packaging & Logistic)	30.00	1.70	2
9	กลุ่มธุรกิจพลังงาน (Hi-Tech & Energy)	27.65	1.56	5
10	กลุ่มธุรกิจโอทอป และแฟรนไชส์ (OTOP & Franchise)	82.02	4.64	28
	รวม	**1,766.82**	**100.00**	**255**

ที่มา: ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่, 2549

จากข้อมูลข้างต้น (ตาราง 2) จะเห็นว่า ธพว. สาขาเชียงใหม่ ได้มีส่วนสนับสนุนทางด้านการเงินลงทุน เป็นจำนวน 1,766.82 ล้านบาท แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวน 255 ราย นับได้ว่าเป็นการสนองนโยบายภาครัฐในส่วนที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อม เพื่อให้เศรษฐกิจในเขตภูมิภาคมีการขยายตัว โดยมีจำนวนผู้กู้บางส่วนสามารถนำเงินไปลงทุนในกิจการตามวัตถุประสงค์ของผู้กู้ ก่อให้เกิดการลงทุน การกระจายรายได้ในท้องถิ่น และสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดเวลา ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของผู้ให้กู้ คือต้องการให้ผู้กู้นำเงินไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินงานจนสามารถส่งผลประโยชน์ตอบแทนเป็นดอกเบี้ยและคืนเงินต้นได้ตามกำหนดไม่กระทบกระเทือนต่อการดำเนินงานของผู้กู้ แต่อย่างไรก็ตามจะมีผู้ประกอบการจำนวนหนึ่งที่ประสบความล้มเหลวจากการกู้ยืมเงินแล้วไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ ปัจจัยที่ก่อให้ เกิดการค้างชำระหนี้ส่วนใหญ่เกิดจากปัจจัยต่างๆ 2 ปัจจัยที่สำคัญคือ ปัจจัยภายนอก เป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้หากเกิดการเปลี่ยนแปลงจะส่งผลกระทบต่อการชำระคืนเงินกู้ เช่น ภาวะเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลหรือธนาคารกลาง การเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด เป็นต้น และปัจจัยภายใน เป็นปัจจัยที่ผู้กู้สามารถควบคุมได้ เช่น เป้าหมายและนโยบายของการดำเนินงาน การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี หรือการจัดการต่างๆ ภายในองค์กร เป็นต้น นอกจากนี้แล้วการเกิดหนี้ค้างชำระยังขึ้นอยู่กับปัญหาในการขาดความรู้และประสบการณ์ของผู้พิจารณาสินเชื่อ ซึ่งหากผู้วิเคราะห์ขาดความรู้และประสบการณ์อาจทำให้เกิดการพิจารณาสินเชื่อที่ผิดพลาดได้

2.1.3. แนวคิดในการจัดชั้นหนี้

ตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ลงวันที่ 17 มีนาคม 2543 เรื่องสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ และสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคา หรือเรียกคืนไม่ได้ กำหนดให้มีการจัดชั้นลูกหนี้ออกเป็น 6 ประเภท โดยยึดตามจำนวนงวดที่ลูกหนี้ค้างชำระ

ตาราง 3 การจัดชั้นลูกหนี้

ลูกหนี้ค้างชำระ (งวด)	การจัดชั้น	หมายเหตุ	ร้อยละการกันสำรอง
1. ไม่เกิน 1 งวด	ชั้นปกติ	ปกติ	1
2. มากว่า 1 งวด ไม่เกิน 3 งวด	ชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	ปกติ	2
3. มากกว่า 3 งวด ไม่เกิน 6 งวด	ชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	เริ่มคิดเป็น NPL	20
4. มากกว่า 6 งวด ไม่เกิน 12 งวด	ชั้นสงสัย	เป็น NPL	50
5. มากกว่า 12 งวดขึ้นไป	ชั้นสงสัยจะสูญ	เป็น NPL	100
6. ลูกหนี้ที่ไม่สามารถติดตามได้	ชั้นสูญ	ตัดออกจากบัญชี	ตัดออกจากบัญชี

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2541

สินทรัพย์จัดชั้นปกติ หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่ผิดนัดชำระหนี้และไม่มีสัญญาณใดๆ แสดงว่าจะมีการผิดนัดชำระหนี้อันอาจจะเป็นเหตุให้ สถาบันการเงินได้รับความเสียหาย ได้แก่ลูกหนี้ที่ค้างชำระดอกเบี้ยหรือเงินต้นไม่เกิน 1 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระหรือลูกหนี้ที่ไม่เข้าข่ายเป็นลูกหนี้จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ต่ำกว่ามาตรฐาน สงสัย สงสัยจะสูญ หรือสูญ

สินทรัพย์ชั้นกล่าวถึงพิเศษ หมายถึงลูกหนี้ที่ไม่มีสัญญาณว่าจะเกิดความเสียหายแต่มีฐานะหรือผลการดำเนินงานอ่อนลงซึ่งหากไม่ได้รับการแก้ไขในเวลาอันควรจะทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ลดลงไปอีกจนไม่สามารถชำระดอกเบี้ยหรือต้นเงินได้ตามกำหนด

สินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน หมายถึง ลูกหนี้ที่มีโอกาสที่จะก่อให้เกิดความเสียหายหากปัจจัยที่เป็นจุดอ่อนไม่ได้รับการแก้ไข ให้พิจารณาตามเกณฑ์ต่างๆ ดังนี้

1) ลูกหนี้ค้างชำระดอกเบี้ยหรือเงินต้น ตั้งแต่ 3 เดือน แต่ไม่เกิน 6 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ ไม่ว่าจะเป็นไปตามเงื่อนไข เงื่อนเวลาตามสัญญา หรือวันที่ธนาคารเรียกหนี้คืน

2) ลูกหนี้ค้างชำระดอกเบี้ยหรือเงินต้นไม่เกิน 3 เดือน แต่มีหลักฐานชัดเจนว่ามีปัจจัยบางอย่างที่อาจมีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ เช่น ภาวะของธุรกิจเสื่อมถอย หรือมูลค่าหลักประกันลดลง

3) ลูกหนี้ดำเนินธุรกิจขาดทุนติดต่อกันตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป หรือมียอดขาดทุนสะสมจนทำให้สินทรัพย์หลังหักหนี้สิน ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของทุนที่ชำระแล้ว เว้นแต่มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่ากิจการของลูกหนี้มีโอกาสทำกำไรพอชดเชยการขาดทุน

4) มีเหตุประการอื่นที่แสดงว่าสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องนั้นมีปัญหาในการเรียกให้ชำระคืน หรือไม่ก่อให้เกิดรายได้ตามปกติตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่ง

สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย หมายถึง ลูกหนี้ที่คาดว่าไม่สามารถเรียกให้ลูกหนี้ชำระคืนได้ครบถ้วน ได้แก่ลูกหนี้ที่ค้างชำระดอกเบี้ยหรือต้นเงิน ตั้งแต่ 6 เดือน แต่ไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันครบกำหนดชำระ โดยพิจารณาตามเกณฑ์ต่างๆ ข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

1) ลูกหนี้ที่ค้างชำระดอกเบี้ยหรือต้นเงินเกินกว่า 6 เดือน นับแต่วันครบกำหนดชำระ ไม่ว่าจะเป็นไปตามเงื่อนไข เงื่อนเวลาตามสัญญา หรือวันที่ธนาคารทวงถามเรียกให้ชำระหนี้คืน

2) ศาลมีคำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้

3) ลูกหนี้หยุดกิจการหรือเลิกกิจการ หรือกิจการของลูกหนี้อยู่ในระหว่างชำระบัญชี

4) ลูกหนี้ที่ประวิงการชำระหนี้ หรือกระทำการใดๆ เพื่อมิให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ เช่น ยักย้ายถ่ายเททรัพย์สิน หรือหนีออกไปจากราชอาณาจักร

5) ลูกหนี้มีฐานะการเงินไม่มั่นคง หรือความสามารถในการทำรายได้ต่ำอันแสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้อ่อน

6) ลูกหนี้ย้ายไปจากภูมิลำเนาตามที่ปรากฏในสัญญา โดยไม่แจ้งให้ธนาคารทราบและไม่สามารถติดต่อกับลูกหนี้ได้

7) ธุรกิจของลูกหนี้ไม่ปรากฏแน่ชัด หรือไม่ประกอบธุรกิจอย่างจริงจัง

8) ธนาคารได้ฟ้องลูกหนี้ หรือได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้บุริมสิทธิ หรือยื่นคำขอเฉลี่ยหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้ยื่นฟ้อง

9) ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่น หรือธนาคารฟ้องล้มละลาย

10) ลูกหนี้ดำเนินธุรกิจขาดทุนติดต่อกันตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไป หรือมียอดขาดทุนสะสมจนทำให้สินทรัพย์ต่ำกว่าหนี้สินที่มีอยู่ เว้นแต่มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่ากิจการของลูกหนี้มีโอกาสทำกำไรพอชดเชยการขาดทุน

11) มีเหตุประการอื่นที่แสดงว่าสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องนั้นคาดว่าจะเรียกคืนไม่ได้ครบถ้วนตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่ง

สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่มีความสามารถชำระหนี้ได้โดยสิ้นเชิง หรือลูกหนี้ค้างชำระดอกเบี้ย หรือเงินต้นเกินกว่า 12 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระโดยพิจารณาตามเกณฑ์ต่างๆ ข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

1) ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลาเกินกว่า 12 เดือนนับแต่วันถึงกำหนดชำระ ไม่ว่าจะเป็นไปตามเงื่อนไขหรือเงื่อนเวลาตามสัญญา หรือวันที่ธนาคารพาณิชย์ทวงถามเรียกหนี้คืน ยกเว้นลูกหนี้จัดชั้นสูญแล้ว

2) อสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาจากการชำระหนี้หรือซื้อจากการขายทอดตลาดเฉพาะส่วนที่เป็นผลต่างของราคาตามบัญชีที่สูงกว่ามูลค่าที่ได้จากการประเมินราคาหรือตีราคาไว้ไม่เกิน 12 เดือน โดยมูลค่าดังกล่าวให้หักด้วยประมาณการค่าใช้จ่ายในการขายก่อนนำไปเปรียบเทียบกับราคาตามบัญชี การประเมินราคาหรือตีราคาอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวให้ถือตามหลักเกณฑ์การเลือกใช้การประเมินมูลค่าหลักประกันของสถาบันการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ยกเว้นเกณฑ์การเลือกใช้การประเมินราคาหรือการตีราคาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักเกณฑ์ดังกล่าว มิให้นำมาใช้บังคับในเรื่องนี้และให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติ ดังนี้

(ก) อสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาจากการชำระหนี้หรือซื้อจากการขายทอดตลาดแต่ละแปลงมีราคาตามบัญชีตั้งแต่ 5 ล้านบาทขึ้นไป ให้ใช้ราคาประเมิน

(ข) อสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาจากการชำระหนี้หรือจากการขายทอดตลาดแต่ละแปลงมีราคาตามบัญชีต่ำกว่า 5 ล้านบาท จะให้การตีราคา หรือประเมินราคาก็ได้

(ค) อสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาจากการชำระหนี้หรือจากการขายทอดตลาด หลายแปลงแต่ไม่สามารถแยกจำหน่ายออกจากกันได้ หากมีราคาตามบัญชีรวมกันตั้งแต่ 5 ล้านบาท ขึ้นไป ให้ใช้การประเมินราคาเช่นเดียวกับข้อ 2)(ก)

3) สินทรัพย์อื่นเฉพาะส่วนที่เป็นผลต่างของราคาตามบัญชีที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมหรือมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ทั้งนี้ธนาคารพาณิชย์ต้องกำหนดมูลค่ายุติธรรมหรือมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในมาตรฐานบัญชี

4) สินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องที่คาดว่าจะเรียกคืนไม่ได้ทั้งจำนวน

5) ส่วนสูญเสียที่เกิดจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

6) มีเหตุประการอื่นที่แสดงว่าสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องนั้นจะเรียกคืนไม่ได้ทั้งจำนวนตามที่ธนาคารไทยแห่งประเทศไทยสั่ง

สินทรัพย์จัดชั้นสูญ หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้โดยสิ้นเชิงให้ตัดออกจากบัญชี โดยพิจารณาตามเกณฑ์ต่างๆ ข้อใดข้อหนึ่งดังนี้

1) สิทธิเรียกร้องซึ่งได้ปฏิบัติโดยสมควรเพื่อให้ได้รับชำระหนี้แต่ไม่มีทางที่จะได้รับชำระแล้วให้พิจารณาตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

(ก) ลูกหนี้ถึงแก่ความตาย เป็นคนสาบสูญ หรือหลักฐานว่าหายสาบสูญไป และไม่มีทรัพย์สินใดๆ จะชำระหนี้ได้

(ข) ลูกหนี้เลิกกิจการและมีหนี้ของเจ้าหนี้อื่นมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้อยู่ในระดับก่อนเป็นจำนวนมากกว่าทรัพย์สินของลูกหนี้

(ค) ธนาคารพาณิชย์ได้ฟ้องลูกหนี้หรือได้ยื่นคำขอเฉลี่ยทรัพย์ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้รายอื่นฟ้องและในกรณีนั้นได้มีคำบังคับหรือคำสั่งของศาลแล้วแต่ลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินใดๆ จะชำระหนี้ได้

(ง) ธนาคารพาณิชย์ได้ฟ้องลูกหนี้ในคดีล้มละลายหรือได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้รายอื่นฟ้องในคดีล้มละลาย และในกรณีนั้นๆ ได้มีการประนอมหนี้กับลูกหนี้โดยศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับการประนอมหนี้นั้น หรือลูกหนี้ถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลายและได้มีการแบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ครั้งแรกแล้ว

2) สิทธิเรียกร้องซึ่งตามพฤติกรรมไม่อาจเรียกให้ชำระหนี้ได้

3) สินทรัพย์อื่นซึ่งชำรุดเสียหายหรือหมดราคา

4) ส่วนสูญเสียที่เกิดจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

กรณีลูกหนี้รายใดรายหนึ่งมีหนี้หลายประเภทและหนี้แต่ละประเภทจัดเป็นสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ต่างประเภทกันธนาคารพาณิชย์ต้องจัดชั้นหนี้ทุกประเภทของลูกหนี้รายนั้นเป็นสินทรัพย์จัดชั้นในระดับคุณภาพที่ต่ำสุดของลูกหนี้รายนั้นยกเว้นในกรณีที่

1) ธนาคารพาณิชย์สามารถแบ่งแยกการใช้เงินตามโครงการใดโครงการหนึ่งของลูกหนี้ออกจากหนี้ประเภทอื่นที่มีอยู่ได้อย่างชัดเจน โดยให้จัดเป็นสินทรัพย์จัดชั้นปกติซึ่งต้องเป็นไปตามเกณฑ์ทุกข้อ ดังนี้

(ก) ธนาคารพาณิชย์ได้มีการวิเคราะห์สินเชื่ออย่างดี มีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางธุรกิจ ทางการเงินตลอดจนวิเคราะห์กระแสเงินสดจนมั่นใจในความสำเร็จของโครงการนั้นและเชื่อมั่นได้ในแหล่งที่มาหลักของกระแสเงินสดที่จะนำมาเพื่อการชำระหนี้และลูกหนี้มีความสามารถในการชำระหนี้อย่างแน่นอน

(ข) ธนาคารพาณิชย์มีเอกสารหลักฐานประกอบการวิเคราะห์การให้สินเชื่ออย่างเพียงพอและพร้อมให้ตรวจสอบได้

(ค) ธนาคารพาณิชย์สามารถติดตามควบคุม การใช้เงินของลูกหนี้ได้อย่างใกล้ชิดสม่ำเสมอ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการให้สินเชื่อ และมีเอกสารติดตามหนี้ชัดเจน

(ง) ธนาคารพาณิชย์มีการจัดทำตารางเวลาการจ่ายชำระหนี้อย่างชัดเจนและสอดคล้องกับรายได้หรือกระแสเงินสดของลูกหนี้

2) ลูกหนี้มีหนี้เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์จัดชั้นปกติมากกว่าร้อยละ 90 ของราคาตามบัญชีรวมดอกเบี้ยค้างรับของลูกหนี้รายนั้น ธนาคารพาณิชย์สามารถจัดชั้นหนี้ส่วนนี้เป็นสินทรัพย์จัดชั้นปกติ หากต่อมาอัตราดังกล่าวลดลงต่ำกว่าร้อยละ 90 เนื่องจากการจ่ายชำระหนี้ให้ธนาคารพาณิชย์ยังคงจัดชั้นหนี้ส่วนนี้เป็นสินทรัพย์จัดชั้นปกติ

3) ลูกหนี้มีหนังสือยืนยันการตรวจรับงานจากหน่วยราชการตามระเบียบของหน่วยราชกานั้นที่มีระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน นับแต่วันตรวจรับงาน เงินให้สินชื่อส่วนที่มีหนังสือยืนยันให้ถือเป็นสินทรัพย์ปกติ

นอกจากนั้นการจัดชั้นหนี้ลูกหนี้ที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ให้ธนาคารพาณิชย์จัดชั้นลูกหนี้ดังกล่าว ดังต่อไปนี้

1) ในระหว่างที่ลูกหนี้ปฏิบัติตามเงื่อนไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ซึ่งลูกหนี้ต้องชำระเงินตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ใหม่ติดต่อกันไม่น้อยกว่า 3 เดือน หรือ 3 งวดการชำระเงินแล้วแต่ระยะเวลาใดจะนานกว่าให้ดำเนินการ ดังนี้

(ก) ลูกหนี้ที่ถูกจัดชั้นเป็นสงสัยจะสูญหรือ สงสัยให้จัดชั้นเป็นต่ำกว่ามาตรฐาน

(ข) ลูกหนี้ที่ถูกจัดชั้นเป็นต่ำกว่ามาตรฐานหรือกล่าวถึงเป็นพิเศษให้คงจัดชั้นเช่นเดิม เมื่อลูกหนี้สามารถชำระเงินตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้ติดต่อกันไม่น้อยกว่า 3 เดือน หรือ 3 งวดการชำระเงินแล้วให้ถือเป็นลูกหนี้จัดชั้นปกติ

2) สำหรับลูกหนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามหลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินที่ธนาคารประเทศไทยกำหนดและเข้าเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้ให้ธนาคารพาณิชย์จัดชั้นลูกหนี้ดังกล่าวเป็นชั้นปกติได้ทันทีโดยไม่ต้องรอติดตามผลการปฏิบัติตามเงื่อนไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

(ก) ลูกหนี้ที่สามารถชำระดอกเบี้ยได้ไม่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยในตลาด (market interest rate) โดยไม่มีช่วงปลอดการชำระดอกเบี้ยแต่อาจมีช่วงปลอดชำระเงินต้นได้

(ข) ลูกหนี้ที่มีส่วนสูญเสียจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของยอดหนี้ตามบัญชีก่อนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ซึ่งได้มีการตัดออกจากบัญชีแล้วหรือได้มีการกันสำรองในอัตราดังกล่าวครบถ้วนแล้ว โดยหนี้ส่วนที่เหลือได้มีการวิเคราะห์ฐานะและกิจการของ

ลูกหนี้ตลอดจนกระแสเงินสดอย่างมีหลักเกณฑ์และมีหลักฐานประกอบจนเชื่อได้แน่นอนว่าลูกหนี้สามารถปฏิบัติตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ได้

(ค) ลูกหนี้ในลักษณะ Loan Syndication หรือมีเจ้าหนี้หลายรายซึ่งเจ้าหนี้ได้ตกลงปรับปรุงโครงสร้างหนี้ร่วมกันได้และมีหลักฐานการวิเคราะห์ฐานะและกิจการของลูกหนี้ตลอดจนกระแสเงินสดอย่างมีหลักเกณฑ์และมีหลักฐานประกอบจนเชื่อได้แน่นอนว่าลูกหนี้สามารถปฏิบัติตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้

(ง) กรณีที่ธนาคารพาณิชย์ได้ฟ้องร้องลูกหนี้และได้มีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความและได้มีคำพิพากษาแล้ว และกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ได้ฟ้องร้องลูกหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลายและศาลได้มีคำสั่งเห็นชอบตามคำขอประนอมหนี้หรือแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้

3) กรณีที่ธนาคารพาณิชย์ได้ทำการปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยได้รับความเห็นจากธนาคารแห่งประเทศไทยหรือคณะกรรมการเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้ธนาคารพาณิชย์จัดชั้นลูกหนี้ดังกล่าวเป็นชั้นปกติได้ทันทีโดยไม่ต้องรอผลการปฏิบัติตามเงื่อนไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

การกันเงินสำรองหนี้คือ เงินสำรองที่กันไว้เป็นค่าเผื่อหนี้สูญ หรือหนี้ที่สงสัยว่าจะสูญสำหรับสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคา หรือเรียกคืนไม่ได้ ธนาคารพาณิชย์จะต้องกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นแต่ละประเภทตามหลักเกณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทย (ดูตาราง 3) ดังนี้

ลูกหนี้จัดชั้นปกติ คือ ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยไม่เกิน 1 เดือน คิดการกันสำรองร้อยละ 1 ของยอดหนี้คงเหลือหลังหักมูลค่าหลักประกัน

ลูกหนี้จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ คือ ลูกหนี้ที่ค้างชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยตั้งแต่ 1 เดือนแต่ไม่เกิน 3 เดือน คิดการกันสำรองร้อยละ 2 ของยอดหนี้คงเหลือหลังหักมูลค่าหลักประกัน

ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน คือ ลูกหนี้ที่ค้างชำระดอกเบี้ยหรือต้นเงินตั้งแต่ 3 เดือนแต่ไม่เกิน 6 เดือน คิดการกันสำรองร้อยละ 20 ของยอดหนี้คงเหลือหลังหักมูลค่าหลักประกัน

ลูกหนี้จัดชั้นสงสัย คือ ลูกหนี้ที่ค้างชำระดอกเบี้ยหรือต้นเงินตั้งแต่ 6 เดือนแต่ไม่เกิน 12 เดือน คิดการกันสำรองร้อยละ 50 ของยอดหนี้คงเหลือหลังหักมูลค่าหลักประกัน

ลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญ คือ ลูกหนี้ที่ค้างชำระดอกเบี้ยหรือต้นเงินเกิน 12 เดือน คิดการกันสำรองร้อยละ 100 ของยอดหนี้คงเหลือหลังหักมูลค่าหลักประกัน

หลักประกันที่สามารถนำมาหักออกจากราคาตามบัญชีของลูกหนี้ก่อนการกันสำรอง มูลค่าของหลักประกันที่นำมาหักต้องไม่สูงกว่ามูลค่าที่ได้มีการจดจำนอง จำนำ หรือมูลค่าที่ธนาคารพาณิชย์มีบุริมสิทธิ์เหนือหลักประกัน ดังนี้

1) หลักประกันที่เป็นสิทธิเงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์นั้น นำมาหักได้ร้อยละ 100

2) หลักประกันที่ใกล้เคียงเงินสด เช่น หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด นำมาหักได้ไม่เกินร้อยละ 95 ของราคาตลาด

3) หลักประกันอื่น คือ ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างและเครื่องจักรให้นำมาหักได้ดังนี้

(ก) ลูกหนี้ที่มียอดหนี้ค้างสูงกว่า 50 ล้านบาท หลักประกันต้องประเมินราคาโดยผู้ประเมินอิสระ ถ้าระยะเวลาในการประเมินไม่เกิน 12 เดือน ให้นำมาหักได้ร้อยละ 90 แต่ถ้าระยะเวลาในการประเมินเกิน 12 เดือน ให้นำมาหักได้ร้อยละ 50 ของมูลค่าที่ได้จากการประเมิน

(ข) ลูกหนี้ที่มียอดหนี้ต่ำกว่า 5 ล้านบาท หลักประกันที่ประเมินราคาไว้ไม่เกิน 36 เดือน ให้นำมาหักได้ร้อยละ 90 แต่ถ้าหลักประกันที่มีการประเมินราคาไว้เกิน 36 เดือน ให้นำมาหักได้ไม่เกินร้อยละ 50 ของมูลค่าที่ได้จากการประเมินราคา

2.1.4. แนวคิดในการกำหนดนโยบายการเรียกเก็บหนี้

เมื่อธนาคารได้มีการให้สินเชื่อกับลูกหนี้ของธนาคารแล้ว หากธนาคารไม่ได้รับการชำระหนี้คืนจากลูกหนี้แล้ว ธนาคารย่อมมีการติดตามหนี้ตามเรียบของธนาคาร ดังนี้

1) การจำแนกลูกหนี้

(ก) จำแนกตามความเสี่ยง ลูกหนี้ที่มีความเสี่ยงระดับดี เป็นลูกหนี้ที่มีฐานะการเงินและความสามารถในการชำระหนี้สูง มักจะรักษาฐานะสินเชื่อของตนไว้ ในกรณีที่ไม่สามารถชำระหนี้ตามกำหนดได้ก็จะพยายามดำเนินการอื่นๆ เพื่อแก้ไขและเป็นที่พอใจของเจ้าอยู่เสมอ โดยมากการผิดสัญญามักเกิดจากความหลงลืมมากกว่าจะเกิดจากการขาดแคลนเงินทุน

(ข) ลูกหนี้ที่มีความเสี่ยงปานกลาง เป็นลูกหนี้ซึ่งอาจจัดว่าดี แต่มักจะจ่ายเงินช้า ความสามารถในการชำระหนี้อยู่ในระดับปานกลางและเป็นคนที่เต็มใจชำระหนี้อยู่เสมอ แต่จากการเกิดเหตุการณ์หรือความไม่ระมัดระวังรอบคอบบางประการ โดยที่ไม่สามารถควบคุมได้จึงต้องขอเลื่อนการชำระเงินออกไป

(ค) ลูกหนี้ที่มีความเสี่ยงระดับต่ำ คือลูกหนี้ที่มีความสามารถและชื่อเสียงในการชำระหนี้ตามกำหนดเวลาเพียงพอที่จะได้รับสินเชื่อในวงเงินไม่มากนักจำนวนหนึ่ง ลูกหนี้ประเภทนี้มีความสามารถในการชำระหนี้อย่างเพียงพอแต่ไม่เต็มใจจะทำจนกว่าจะถูกบังคับ

จำแนกตามลักษณะการผิดสัญญา แบ่งเป็น

- ลูกหนี้ที่มีความสามารถแต่ไม่ชำระหนี้
- ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้

จำแนกตามลักษณะการชำระหนี้

- เพื่อต้องการลดเงินต้น
- เพื่อต้องการรับเงินลดตามระยะเวลา
- ลูกหนี้ที่ชำระเงินตรงตามกำหนดเวลา
- ลูกหนี้ที่ชำระช้าแต่เป็นลูกหนี้ที่ดี
- ลูกหนี้ที่ชำระช้าแต่ไม่น่าไว้วางใจ
- ลูกหนี้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้

2) คุณลักษณะสำคัญของนโยบายการเรียกเก็บหนี้โดยทั่วไป

(ก) ความพร้อมในการเรียกเก็บหนี้ตามกำหนดเวลา ทำให้ได้รับเงินเร็วขึ้น และทำให้ลูกหนี้เห็นว่ากิจการเน้นความสำคัญในเรื่องนี้ ก็จะพยายามรักษาคำมั่นสัญญาอันเป็นการตัดปัญหาเกี่ยวกับหนี้ค้างชำระสะสม

(ข) ความสม่ำเสมอในการเรียกเก็บหนี้ ทำให้เห็นถึงฐานะการเงินและสภาพการณ์ต่างๆ ของลูกหนี้ได้ดีและทันต่อเหตุการณ์

(ค) กำหนดระบบการเรียกเก็บหนี้ ปรับปรุงให้เหมาะสมกับกรณี

3) การวางนโยบายเรียกเก็บหนี้เฉพาะกรณีพิเศษ

- ลูกหนีหักเงินสดเงินสดที่ไม่ควรได้ไว้
- คิดดอกเบี้ยจากลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระ
- การงดขายชั่วคราวเมื่อลูกหนี้ผิดสัญญา
- การรับตั๋วเงินสำหรับหนี้สินค้างชำระ
- การรับเช็คลงวันที่ล่วงหน้า
- การรับชำระหนี้บางส่วน
- การรับชำระหนี้ที่ไม่เกิดผลสมบูรณ์

2.1.5. แนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุของการค้างชำระหนี้

การที่ลูกหนี้ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้แก่ธนาคาร ตามกำหนดเวลานั้นมีมูลเหตุแตกต่างกันดังที่ ชนินทร์ พิทยาวิวิธ (2533 : 380-384) กล่าวถึงสาเหตุใหญ่ 3 ประการ คือ ผลจากปัจจัยภายนอก เกิดจากตัวลูกหนี้ และเกิดจากธนาคารบกพร่อง มีรายละเอียดพอสรุปได้ ดังนี้

1. ผลจากปัจจัยภายนอก ได้แก่

1.1 ภาวะเศรษฐกิจ ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาสำคัญของการประกอบธุรกิจ กล่าวคือ ถ้าภาวะเศรษฐกิจดีจะส่งผลให้การประกอบธุรกิจขยายตัว หรือถ้าตกต่ำจะทำให้เกิดการชะลอตัว

ทางด้านการลงทุนและมีปัญหาในการประกอบธุรกิจ ซึ่งบางธุรกิจอาจประสบปัญหาที่รุนแรงจนถึงขั้นล้มละลายได้

1.2 การเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลเกิดขึ้นได้จากเหตุผลต่างๆ เช่น เพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ ได้แก่ การจำกัดสินเชื่อเพื่อชะลอการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งถ้าให้วิธีที่รุนแรงผลกระทบที่จะเกิดแก่ธุรกิจก็จะมีมากตามไปด้วย ส่วนอีกสาเหตุหนึ่ง คือ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองซึ่งในแต่ละรัฐบาลจะมีนโยบายที่แตกต่างกัน เช่น นโยบายการเพิ่มภาษีทั้งทางตรงและทางอ้อมส่งผลกระทบต่อธุรกิจด้วยเช่นกัน

1.3 การเปลี่ยนแปลงรสนิยมของผู้บริโภค เช่น การซื้อสินค้าจากร้านค้าย่อยไปซื้อที่ห้างสรรพสินค้า ย่อมส่งผลกระทบโดยตรงต่อธุรกิจร้านค้าย่อย เป็นต้น

1.4 การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี เช่น การใช้เครื่องคำนวณเป็นใช้คอมพิวเตอร์ การใช้ถุงกระดาษบรรจุของเป็นการใช้ถุงพลาสติก จะส่งผลกรทบโดยตรงต่อธุรกิจเดิมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

1.5 อุบัติภัยหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด ได้แก่ อัคคีภัย อุทกภัย วินาศภัย ภัยสงคราม การจลาจล

2. เกิดจากตัวลูกหนี้ที่มีปัญหาเอง เช่น

2.1 การทำการค้าขายเกินตัว ได้แก่ การทำโครงการใหญ่เกินไป ขยายกำลังผลิตมากเกินไป หรือลงทุนหลายด้าน ทั้งๆ ที่ไม่มีความชำนาญทางธุรกิจเพียงพอหรือมีเงินทุนไม่เพียงพอก็ต้องไปกู้เงินจำนวนมาก ทำให้ธุรกิจมีโอกาสประสบปัญหาได้มาก

2.2 มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ถือหุ้น การได้ผู้บริหารคนใหม่หรือผู้ถือหุ้นคนใหม่เข้ามา อาจจะมีความสามารถไม่เพียงพอหรือไม่เป็นที่ยอมรับของเจ้าหนี้หรือไม่มีเครดิต เจ้าหนี้อาจงดให้สินเชื่อหรือจำกัดวงเงินสินเชื่อทำให้ธุรกิจขาดความคล่องตัวย่อมส่งผลเสียต่อธุรกิจได้

2.3 เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของผู้บริหารระดับสูง เช่น มีปัญหาด้านสุขภาพให้ไม่สามารถบริหารงานได้เหมือนเดิม หรือขัดแย้งกับผู้ถือหุ้น

2.4 ผู้บริหารทุจริต ได้แก่ การเบียดบังทรัพย์สินของบริษัทนำผลประโยชน์ของบริษัทไปใช้ส่วนตัว การยักยอกและการทุจริต

2.5 อื่นๆ ได้แก่ ปัญหาด้านการตลาด เช่น ไม่มีแผนด้านการตลาด ไม่ทันคู่แข่ง หรือปัญหาทางเทคนิค เช่น เครื่องมือเครื่องจักรไม่ทันสมัย

3. ธนาคารบกพร่องเอง ได้แก่

3.1 เจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่มีคุณภาพสมบัติเพียงพอ เช่น ไม่มีความรู้ทางด้านการวิเคราะห์ สินเชื่อ ขาดประสบการณ์ ไม่รอบคอบ ไม่มีความซื่อสัตย์

3.2 ธนาคารขาดระบบการควบคุมและติดตามงานที่ดี เช่น เจ้าหน้าที่ขาดความสามารถและความชำนาญในการตรวจสอบควบคุมและติดตามเอกสารต่างๆ เช่น สัญญากู้ สัญญาจำนอง เพื่อให้มีผลบังคับได้โดยสมบูรณ์ทางกฎหมาย

3.3 ผู้บริหารสินเชื่ออาศัยการรู้จักหรือความสัมพันธ์ส่วนตัว โดยไม่ได้มีการประเมินคุณค่าทางเครดิต หรือศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ เช่น ให้สินเชื่อแก่ญาติ ให้สินเชื่อแก่เพื่อนสนิท หรือให้สินเชื่อแก่บุคคลที่นับถือและมีอิทธิพล

2.2. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เทียนชัย รัตนดิลก (2533: 42) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 32.53 ไม่ได้นำเงินกู้ไปลงทุนโดยตรงในการสร้างผลผลิต ซึ่งนำเงินดังกล่าวไปใช้เกี่ยวกับการซื้อที่ดินร้อยละ 19.28 ชำระหนี้สินเดิมร้อยละ 13.25 จำนวนเงินกู้ที่ได้รับน้อยกว่าไปลงทุนร้อยละ 10 และเมื่อเกษตรกรได้รับผลตอบแทนจากการประกอบการร้อยละ 96.25 ไม่ได้นำมาชำระหนี้ แต่นำไปลงทุนต่อไปและนำเงินบางส่วนไปใช้จ่ายด้านอื่นๆ ปัญหาหนี้สินของเกษตรกรร้อยละ 48.75 มีหนี้สินมาก่อน และร้อยละ 48.75 กู้ยืมเงินจากแหล่งอื่นๆ เพิ่มเติมหลังจากได้รับเงินกู้จากสถาบันการเงินแล้ว แสดงให้เห็นว่าการกู้ยืมเงินจากแหล่งภายนอกมีผลกระทบต่อการชำระคืนหนี้ของธนาคาร

สุเนตร พลโฮม (2541) ได้ทำการศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้า ธ.ก.ส. ในอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่” ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้ เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ที่ชำระหนี้ได้ตามปกติ และที่เป็นหนี้ค้างชำระ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41 – 61 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 สถานภาพทางครอบครัวส่วนใหญ่สมรสแล้วและอยู่ร่วมกัน มีสมาชิกในครัวเรือน 4 – 6 คน ระยะเวลาในการเป็นลูกค้าอยู่ระหว่าง 11 – 15 ปี ขนาดของการถือครองที่ดินของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ที่ชำระหนี้ได้ตามปกติเฉลี่ย 8.44 ไร่ สำหรับผู้ที่เป็นหนี้ค้างชำระขนาดของการถือครองที่ดินเฉลี่ย 8.30 ไร่ รายได้ทางการเกษตรเฉลี่ยต่อครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ที่ชำระหนี้ได้ตามปกติ เท่ากับ 61,222.70 บาท สำหรับผู้ที่เป็นหนี้ค้างชำระเฉลี่ยครอบครัวละ 25,615.00 บาท ค่าใช้จ่ายในการลงทุนทำการเกษตรของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ที่ชำระหนี้ได้ตามปกติเฉลี่ย 25,321.60 บาทต่อปี สำหรับผู้ที่เป็นหนี้ค้างชำระเฉลี่ย 24,901.60 บาทต่อปี ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ที่ชำระได้ตามปกติ และที่เป็นหนี้ค้างชำระอยู่

ระหว่าง 20,000 ถึง 40,000 บาทต่อปี ปริมาณเงินกู้ที่เกษตรลูกค้า ธ.ก.ส. ที่ชำระหนี้ได้ตามปกติได้รับเฉลี่ยคนละ 79,514 บาท และผู้ที่เป็นหนี้ค้างชำระได้รับเฉลี่ยคนละ 74,271.00 บาท

บัวขาว ภู่เสือ (2541) ได้ทำการศึกษา "การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์" กรณีศึกษาธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาแม่ริม" พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้เงินค้างชำระเงินกู้ของเกษตรกรลูกค้ามี 4 กรณี คือเกิดจากปัจจัยที่เกิดจากตัวเกษตรกรลูกค้า ปัจจัยที่เกิดจากมูลเหตุภายนอก ปัจจัยที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ธนาคาร และปัจจัยที่เกิดจากมูลเหตุอื่น

1. ปัจจัยที่เกิดจากตัวเกษตรกรลูกค้า มีสาเหตุจากการค้างชำระคือเงินกู้ของเกษตรกรที่สำคัญดังนี้ เกษตรกรลูกค้าจำนวน 148 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.89 และบุคคลธรรมดา 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.37 ระบุว่าหนี้สินจากบุคคลภายนอก จำนวน 115 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.75 บุคคลธรรมดา 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.06 มีความจำเป็นต้องใช้เงินฉุกเฉินในครอบครัว จำนวน 78 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.78 บุคคลธรรมดา 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.73 ได้นำเงินกู้ทำกิจการอื่นๆ นอกสัญญาเงินกู้ มูลเหตุที่มาจากการย้ายไปทำงานไม่พอใจเจ้าหน้าที่ธนาคาร เลิกประกอบอาชีพการเกษตร ประสบอุบัติเหตุ โอนทรัพย์ให้ผู้อื่น ให้ผู้อื่นกู้ยืมเงินและชอบเล่นการพนันทั้งในเกษตรกรลูกค้าและบุคคลธรรมดา มีมูลเหตุคิดเป็นร้อยละไม่มากนัก

2. ปัจจัยที่เกิดจากมูลเหตุภายนอกมีสาเหตุจากการค้างชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรที่สำคัญดังนี้ เกษตรกรลูกค้าจำนวน 175 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.28 บุคคลธรรมดา 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 79.59 ระบุว่า ราคาผลผลิตตกต่ำ เกษตรกรลูกค้าจำนวน 115 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.75 บุคคลธรรมดา 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.06 เกิดจากโรคระบาด เกษตรกรลูกค้า 83 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.07 บุคคลธรรมดา 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.77 เกิดจากน้ำท่วม มูลเหตุจากการกู้เงินไปแล้วไม่สามารถดำเนินการผลิตได้และไม่มีผู้รับซื้อผลผลิต คิดเป็นร้อยละ 8 และร้อยละ 4 ของเกษตรกรลูกค้าร้อยละ 2 และร้อยละ 1 ของบุคคลธรรมดา

3. ปัจจัยที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ธนาคาร การวิจัยพบว่า กลุ่มเกษตรกรลูกค้าจำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.30 บุคคลธรรมดา 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.28 แจ้งต่อเจ้าหน้าที่ธนาคารว่าเจ้าหน้าที่ธนาคารประพฤติตนไม่เหมาะสมและเกษตรกรจำนวน 189 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.70 บุคคลธรรมดาจำนวน 49 ราย คิดเป็นร้อยละ 85.72 ระบุว่าเจ้าหน้าที่ธนาคารประพฤติตนเหมาะสมแล้ว

ปัจจัยที่เกิดจากเจ้าหน้าที่นั้นถึงแม้นว่าจะมีจำนวนน้อยที่ระบุว่าเจ้าหน้าที่พนักงานของธนาคารประพฤติตนไม่เหมาะสมนั้น ธนาคารควรที่จะปรับปรุงตัวของพนักงานสินเชื่อให้ประพฤติตนให้เหมาะสมและเน้นถึงการให้บริการซึ่งเป็นสิ่งสำคัญและเป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดีแก่ธนาคาร

4. ปัจจัยที่เกิดจากมูลเหตุอื่นผลจากการศึกษาปัญหาและอุปสรรค การชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า 174 ราย คิดเป็นร้อยละ 79.82 บุคคลธรรมดา จำนวน 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 79.59 ระบุว่าไม่มีมูลเหตุผลอื่นๆ ที่ไม่สามารถชำระเงินกู้ได้ และเกษตรกรลูกค้าจำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.18 บุคคลธรรมดา จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.41 ระบุว่ามีมูลเหตุอื่นที่ทำให้ไม่สามารถชำระเงินกู้ได้ นอกจากนั้นเกิดจากชำระเงินกู้แล้วเกรงว่าจะกู้ใหม่ไม่ได้ ธนาคารมีระเบียบขั้นตอนมาก ไม่ได้รับหนังสือเตือน และได้รับวัสดุอุปกรณ์การเกษตรคุณภาพไม่ดี ซึ่งมีผลทำให้เกษตรลูกค้าธนาคารไม่สามารถชำระเงินกู้ธนาคารได้ในระยะเวลาที่กำหนด

อัศวิน จินดาหลวง (2543) ได้ทำการศึกษา “มูลเหตุของการค้างชำระสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวเนื่องในการเกษตร กรณีศึกษา ลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน” ผลการศึกษาพบว่า มูลเหตุของการค้างชำระมี 2 มูลเหตุ คือ 1) มูลเหตุจากตัวเกษตรกรลูกค้าผู้กู้เอง พบว่าลูกค้า ธ.ก.ส. ที่มีหนี้เงินกู้ค้างชำระมีความจำเป็นใช้จ่ายฉุกเฉินในครัวเรือน ซึ่งได้แก่ ค่าศึกษาของบุตร ค่ารักษาพยาบาลของบุคคลในครอบครัว 2) มูลเหตุจากปัจจัยภายนอกและสภาพแวดล้อม พบว่าผลิตผลทางการเกษตรของลูกค้า ธ.ก.ส. ที่มีหนี้เงินกู้ค้างชำระได้รับความเสียหายเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ โรคแมลงระบาด หรือมีปัญหาผลผลิตไม่ติด หรือมีปัญหาด้านการตลาด ได้แก่ ไม่มีผู้รับซื้อทำให้ขาดทุน ขายสินค้าได้ราคาถูกหรือพ่อค้าคนกลางกดราคา

เรืองวัฒน์ ทองอยู่ (2544) ได้ทำการศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้คืนสินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองปาน จำกัด อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง” ผลการศึกษาพบว่าแหล่งเงินกู้ของสมาชิกส่วนใหญ่มากจากการกู้จากสหกรณ์ทั้งหมด เพื่อนำเงินกู้ดังกล่าวมาใช้เพื่อการเกษตร ประเภทของหลักประกันที่สมาชิกนำมาค้ำประกันเงินกู้ยืมจากสหกรณ์นั้นเป็นการใช้หลักประกันประเภทบุคคล ซึ่งจะเป็นลักษณะสมาชิกค้ำประกันซึ่งกันและกันในมูลค่าน้อยกว่า 50,000 บาท หนี้ค้างชำระที่สมาชิกมีต่อสหกรณ์อยู่ในช่วงน้อยกว่า 25,000 บาท ส่วนหนี้นอกระบบที่สมาชิกกู้ยืมคือแหล่งอื่น ๆ โดยสมาชิกสหกรณ์จะได้รับการติดตามทวงหนี้จากสหกรณ์ส่วนใหญ่ประมาณปีละ 2 ครั้ง ทั้งนี้การที่สมาชิกที่ค้างชำระหนี้กับสหกรณ์ส่วนใหญ่ประสบปัญหาความแห้งแล้งตามธรรมชาติ และภาวะราคาผลผลิตตกต่ำ

วาสนา กันทะรัตน์ (2544) ได้ทำการศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่าลูกค้า ธ.ก.ส. ที่เป็นหนี้ค้างชำระส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สถานะภาพทางครอบครัวส่วนใหญ่สมรสแล้วและอยู่รวมกัน อาชีพส่วนใหญ่ทำอาชีพการเกษตร มีสมาชิกในครัวเรือน 3 – 4 คน ลักษณะการถือครอบที่ดินส่วนใหญ่มีเอกสารสิทธิ์เป็นของตนเอง

สาเหตุที่ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ไม่ตามกำหนดมาจากการใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ รายได้เฉลี่ยครอบครัวละ 86,602.12 บาท/ปี ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยครอบครัวละ 77,830.90 บาท/ปี จำนวนเงินกู้ค้างชำระเฉลี่ย 10,000 – 30,000 บาท การจำแนกเงินกู้ตามประเภทเงินกู้ส่วนใหญ่จะกู้เงินระยะยาว และจำนวนเงินกู้ไม่เพียงพอกับความต้องการ การกู้เงินจากแหล่งอื่นนั้นพบว่าลูกค้า ธ.ก.ส. มีการกู้เงินจากแหล่งอื่น สำหรับหลักประกันการกู้เงินนั้นก็จะใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน

อุดม คงศรี (2544) ได้ทำการศึกษา "ปัจจัยที่มีต่อปริมาณหนี้ค้างชำระสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่" ผลการศึกษาพบว่าลูกหนี้ที่มีหนี้ค้างชำระส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 31 – 50 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีอาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 20,000 บาท รายจ่ายเฉลี่ยเดือนละ 10,000 บาท เมื่อเปรียบเทียบรายได้และรายจ่ายของลูกหนี้ที่ค้างชำระขณะทำการสำรวจ กับรายได้และรายจ่าย ในขณะยื่นกู้เงินพบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่มีรายได้ลดลงและมีรายจ่ายเพิ่มขึ้น กล่าวคือการให้กู้เงินประเภทซื้อที่ดินเปล่าธนาคารให้กู้ในสัดส่วนที่น้อยกว่าการให้กู้เงินประเภทซื้อที่ดินพร้อมอาคาร ลูกหนี้ที่มีหนี้ค้างชำระส่วนใหญ่กู้เงินในวงเงินกู้ไม่เกิน 400,000 บาท ปัญหาและอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้คือ ลูกหนี้ส่วนใหญ่มีรายได้ลดลงในขณะที่รายจ่ายในครอบครัวสูงขึ้น

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของลูกหนี้ ข้อมูลทั่วไปของกิจการ ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในมีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่ อยู่ในระดับมาก

บทที่ 3
วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่ ได้กำหนดวิธีวิจัยไว้ดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาเฉพาะในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นเขตที่ให้บริการสินเชื่อของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่ ที่มีหนี้ค้างชำระตั้งแต่ 1 งวดขึ้นไป

ตาราง 4 จำนวนลูกหนี้ค้างชำระ จำแนกตามประวัติการผ่อนชำระ

ประวัติการชำระหนี้	จำนวนราย	ร้อยละ
ค้างไม่เกิน 3 เดือน	5	10
ค้างชำระตั้งแต่ 3 เดือนแต่ไม่เกิน 6 เดือน	12	25
ค้างชำระตั้งแต่ 6 เดือน แต่ไม่เกิน 12 เดือน	19	40
ค้างชำระตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไป	12	25
รวม	**48**	**100**

ที่มา: ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่, 2550.
(ข้อมูลลูกหนี้ ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2550 ที่ยังไม่ได้โอนไปยังฝ่ายอื่น๗

ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษาเป็นลูกหนี้ของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่ ณ 30 พฤศจิกายน 2550 ที่มีหนี้ค้างชำระตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไป มีจำนวน 48 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามแนวของวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ของลูกหนี้ธนาคาร ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open – ended) และคำถามปลายปิด (Close – ended) โดยจะทำการสอบถามลูกหนี้เป็นรายบุคคล แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เพื่อรวมรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ และข้อมูลทั่วไปของกิจการลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่

ส่วนที่ 2 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อ ของลูกหนี้ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าคำตอบ 5 ตัวเลือกโดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ได้จากการวัดแบบสเกลความสำคัญ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 99) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละตัวเลือกดังนี้

ระดับความสำคัญมากที่สุด	เท่ากับ	5	คะแนน
ระดับความสำคัญมาก	เท่ากับ	4	คะแนน
ระดับความสำคัญปานกลาง	เท่ากับ	3	คะแนน
ระดับความสำคัญน้อย	เท่ากับ	2	คะแนน
ระดับความสำคัญน้อยที่สุด	เท่ากับ	1	คะแนน

ส่วนที่ 3 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยข้อมูลทางปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสอบถามลูกหนี้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วยส่วนของข้อมูลพื้นฐาน และส่วนของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถชำระเงินกู้

2. ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากรายละเอียดจากแฟ้มข้อมูลสินเชื่อรายตัว ซึ่งประกอบ ด้วยสินทรัพย์ หนี้สิน ประวัติของลูกหนี้ หลักประกันเงินกู้ รายการรายได้และรายจ่าย แผนธุรกิจลูกหนี้ ซึ่งประกอบด้วยคำขอกู้ รายงาน และ การวิเคราะห์สินเชื่อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้นำเอาข้อมูลจากแบบสอบถามมาตรวจสอบทำการจัดหมวดหมู่ และบันทึกคะแนนแต่ละข้อลงในรหัส (Coding form) แล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติพรรณนา เพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปตารางแจงแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังนี้

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ประกอบการ และข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกิจการ โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สำหรับคะแนนคำตอบในด้านปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้คืนเงินกู้ของธนาคารใช้เกณฑ์ระบบการให้คะแนนการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ตามแนวคิดของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 99) โดยกำหนดช่วงคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	สำคัญมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	สำคัญมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	สำคัญปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	สำคัญน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	สำคัญน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่ ด้วยแบบสอบถามลูกหนี้ที่ค้างชำระ และจากแฟ้มข้อมูลของลูกหนี้ธนาคาร ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 48 ราย ได้แก่

- ลูกหนี้ที่มีหนี้ค้างชำระไม่เกิน 3 เดือน จำนวน 5 ราย
- ลูกหนี้ที่มีหนี้ค้างชำระไม่เกิน 6 เดือน จำนวน 12 ราย
- ลูกหนี้ที่มีหนี้ค้างชำระไม่เกิน 12 เดือน จำนวน 19 ราย
- ลูกหนี้ที่มีหนี้ค้างชำระเกิน 12 เดือน จำนวน 12 ราย

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งได้เป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ และข้อมูลทั่วไปของกิจการลูกหนี้

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนสินเชื่อ ของลูกหนี้

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของลูกหนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ และข้อมูลทั่วไปของกิจการลูกหนี้

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามอายุและเพศ

อายุ	เพศ				จำนวน/ราย	ร้อยละ
	ชาย		หญิง			
	จำนวน/ราย	ร้อยละ	จำนวน/ราย	ร้อยละ		
30 – 39 ปี	5	10.4	8	16.7	13	27.1
40 – 49 ปี	15	31.3	10	20.8	25	52.1
50 ปีขึ้นไป	5	10.4	5	10.4	10	20.8
รวม	25	52.1	23	47.9	48	100.0

จากตาราง 5 พบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.1 และเป็นเพศหญิง จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.9 โดยเพศชายส่วนใหญ่อายุระหว่าง 40 – 49 ปี จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.3 รองลงมามีอายุระหว่าง 30 – 39 ปี และ อายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปมีจำนวนเท่ากันคือ 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.4 เพศหญิงส่วนใหญ่ อายุระหว่าง 40 – 49 ปี จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.8 รองลงมามีอายุระหว่าง 30 – 39 ปี จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.7 และอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป มีจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.4

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามสถานภาพการสมรสและเพศ

สถานภาพ	เพศ				จำนวน/ราย	ร้อยละ
	ชาย		หญิง			
	จำนวน/ราย	ร้อยละ	จำนวน/ราย	ร้อยละ		
โสด	7	14.6	8	16.7	15	31.3
สมรส	15	31.3	12	25.0	27	56.3
หม้าย/หย่าร้าง	3	6.3	3	6.3	6	12.5
รวม	25	52.1	23	47.9	48	100.0

จากตาราง 6 พบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.3 ราย รองลงมามีสถานภาพโสด จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.3 และหม้าย/หย่าร้าง จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.5 ซึ่งเพศชายจะสมรสมากที่สุด จำนวน 15 ราย คิดเป็น ร้อยละ 31.3 และเพศหญิงสมรสมากที่สุด จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.0 รองลงมาเพศชายโสด จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.6 เพศหญิง จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.7 และน้อยสุดเป็นเพศและเพศหญิง หม้าย/หย่าร้าง จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามจำนวนบุตรและเพศ

จำนวนบุตร	เพศ				จำนวน/ราย	ร้อยละ
	ชาย		หญิง			
	จำนวน/ราย	ร้อยละ	จำนวน/ราย	ร้อยละ		
ไม่มีบุตร	7	14.6	7	14.6	14	29.2
1 คน	9	18.8	8	16.7	17	35.4
2 คน	8	16.7	5	10.4	13	27.1
3 คน	1	2.1	3	6.3	4	8.3
รวม	25	52.1	23	47.9	48	100.0

จากตาราง 7 พบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่มีบุตร 1 คน จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.4 โดยเพศชายมีบุตร 1 คน จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.8 เพศหญิงมีบุตร 1 คน จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.7 รองลงมาไม่มีบุตร มีจำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.2 โดยเพศชายไม่มีบุตร จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.6 เพศหญิงไม่มีบุตร จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.6 ราย ลูกหนี้ที่มีบุตร 2 คน มีจำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.1 โดยเพศชายที่มีบุตร 2 คน มีจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.7 เพศหญิงมีบุตร 2 คน มีจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.4 และลูกหนี้ที่มีบุตร 3 คน จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.3 เป็นเพศชายที่มีบุตร 3 คน จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.1 เพศหญิงที่มีบุตร 3 คน จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามระดับการศึกษาและเพศ

ระดับการศึกษา	เพศ				จำนวน/ราย	ร้อยละ
	ชาย		หญิง			
	จำนวน/ราย	ร้อยละ	จำนวน/ราย	ร้อยละ		
ประถมศึกษาตอนต้น	0	0.0	1	2.1	1	2.1
ประถมศึกษาตอนปลาย	2	4.2	3	6.3	5	10.4
มัธยมศึกษาตอนต้น	2	4.2	3	6.3	5	10.4
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	4	8.3	4	8.3	8	16.7
อนุปริญญา/ปวส.	5	10.4	2	4.2	7	14.6
ปริญญาตรี	11	22.9	10	20.8	21	43.8
ปริญญาโท	1	2.1	0	0.0	1	2.1
รวม	25	52.1	23	47.9	48	100.0

จากตาราง 8 พบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.8 โดยเป็นเพศชาย จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.9 เพศหญิง จำนวน 10 ราย คิด9 เป็นร้อยละ 20.8 รองลงมาลูกหนี้มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย /ปวช. จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.7 โดยเป็นเพศชาย จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.3 เป็นเพศหญิง จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.3 ลูกหนี้ที่จบระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.6 โดยเป็นเพศชาย จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.4 เป็นเพศหญิง จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2 โส่วนลูกหนี้ที่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนปลายและมัธยมศึกษาตอนต้น มีอย่างละจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.4 โดยเป็นเพศชาย จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2 เป็นเพศหญิง จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3 ลูกหนี้ที่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนต้น เป็นเพศหญิง จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.1 และลูกหนี้ที่จบระดับปริญญาโทเป็นเพศชาย จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.1

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต้องรับภาระและเพศ

จำนวนสมาชิกที่ต้องรับภาระ	เพศ				จำนวน/ราย	ร้อยละ
	ชาย		หญิง			
	จำนวน/ราย	ร้อยละ	จำนวน/ราย	ร้อยละ		
ไม่มี	1	2.1	5	10.4	6	12.5
1 คน	8	16.7	8	16.7	16	33.3
2 คน	8	16.7	7	14.6	15	31.3
3 คน	4	8.3	2	4.2	6	12.5
5 คน	2	4.2	1	2.1	3	6.3
7 คน	2	4.2	0	0.0	2	4.2
รวม	25	52.1	23	47.9	48	100.0

จากตาราง 9 พบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต้องรับภาระ 1 คน มีจำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.3 โดยเป็นเพศชาย จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.7 และเพศหญิง จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.7 รองลงมาเป็นลูกหนี้ที่ต้องรับภาระจำนวนสมาชิกในครอบครัว 2 คน จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.3 เป็นเพศชาย จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.7 เพศหญิง จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.6 ส่วนลูกหนี้ที่ไม่มีจำนวนสมาชิกที่ต้องรับภาระ จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.5 เป็นเพศชาย จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.1 เพศหญิง จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.4 และลูกหนี้ที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต้องรับภาระ 3 คน มีจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.5 เป็นเพศชาย จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.3 เพศหญิง จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.5 ส่วนจำนวนสมาชิกที่ต้องรับภาระ 5 ราย มีจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3 เป็นเพศชาย จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2 เพศหญิง จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.1 และจำนวนสมาชิกที่ต้องรับภาระ 7 คน เป็นเพศชายที่ต้องรับภาระ มีจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามประเภทกิจการและเพศ

ประเภทกิจการ	เพศ				จำนวน/ราย	ร้อยละ
	ชาย		หญิง			
	จำนวน/ราย	ร้อยละ	จำนวน/ราย	ร้อยละ		
บริษัทจำกัด	2	4.2	1	2.1	3	6.3
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	3	6.3	4	8.3	7	14.6
ห้างหุ้นส่วนสามัญ	2	4.2	0	0.0	2	4.2
กิจการเจ้าของคนเดียว	18	37.5	18	37.5	36	75.0
รวม	25	52.1	23	47.9	48	100.0

จากตาราง 10 พบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.0 โดยเป็นเพศชาย จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.5 เพศหญิง จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมาเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.6 ผู้บริหารเป็นเพศชาย จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3 ผู้บริหารเป็นเพศหญิง จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.3 บริษัทจำกัด จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3 โดยผู้บริหารเป็นเพศชาย จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2 และผู้บริหารเป็นเพศหญิง จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.1 และห้างหุ้นส่วนสามัญ ซึ่งมีผู้บริหารเป็นเพศชาย จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามประสบการณ์ในการประกอบธุรกิจและการประกอบการ

ประสบการณ์	การประกอบการ				จำนวน/ราย	ร้อยละ
	กิจการเจ้าของคนเดียว		นิติบุคคล			
	จำนวน/ราย	ร้อยละ	จำนวน/ราย	ร้อยละ		
1 – 5 ปี	23	47.9	5	10.4	28	58.3
6 – 10 ปี	10	20.8	3	6.3	13	27.1
11 – 15 ปี	3	6.3	3	6.3	6	12.5
16 – 20 ปี	0	0.0	1	2.1	1	2.1
รวม	36	75.0	12	25.0	48	100.0

จากตาราง 11 พบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.0 และเป็นนิติบุคคล ได้แก่ บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญ มีจำนวน 12 ราย จำนวน 25.0 ราย โดยผู้ประกอบกิจการเจ้าของคนเดียว ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำการ ระหว่าง 1 – 5 ปี จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.9 รองลงมามีประสบการณ์ ระหว่าง 6 – 10 ปี จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.8 และ มีประสบการณ์ ระหว่าง 11 – 15 ปี จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3 ราย ส่วนผู้ประกอบการที่จดทะเบียนนิติบุคคลส่วนใหญ่มีประสบการณ์ระหว่าง 1 – 5 ปี จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.4 รองลงมามีประสบการณ์ ระหว่าง 6 – 10 ปี และ 11 – 15 ปี จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3 และ มีประสบการณ์ ระหว่าง 16 – 20 ปี จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.1

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามประเภทธุรกิจและลักษณะการประกอบการ

ประเภทธุรกิจ	การประกอบการ				จำนวน/ราย	ร้อยละ
	กิจการเจ้าของคนเดียว		นิติบุคคล			
	จำนวน/ราย	ร้อยละ	จำนวน/ราย	ร้อยละ		
อาหาร	7	14.6	2	4.2	9	18.8
แฟชั่น	6	12.5	0	0.0	6	12.5
การท่องเที่ยว	0	0.0	1	2.1	1	2.1
การบริการ	5	10.4	3	6.3	8	16.7
อุตสาหกรรมการผลิต	10	20.8	2	4.2	12	25.0
การค้าปลีก/ค้าส่ง	8	16.7	2	4.2	10	20.8
ไฮเทคโนโลยี/พลังงาน	0	0.0	2	4.2	2	4.2
รวม	36	75.0	12	25.0	48	100.0

จากตาราง 12 พบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการผลิต จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.0 โดยเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.8 เป็นนิติบุคคล จำนวน 2 ราย คิดเป็น ร้อยละ 4.2 รองลงมาประกอบธุรกิจการค้าปลีก/ค้าส่ง จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.8 โดยเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 8 ราย และเป็นนิติบุคคล จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2 ลูกหนี้ที่ประกอบธุรกิจอาหาร มีจำนวน 9 ราย เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.6 เป็นนิติบุคคล จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2 ลูกหนี้ที่

ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับแฟชั่น เช่น อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมรองเท้าและเครื่องหนัง อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ เป็นต้น เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.5 ลูกหนี้ที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการบริการ เช่น อสังหาริมทรัพย์ การรับจ้าง การให้เช่า การศึกษา นายหน้า เป็นต้น จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.7 เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.4 เป็นนิติบุคคล จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3 ลูกหนี้ที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เป็นนิติบุคคล จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.1 และลูกหนี้ที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับไฮเทคโนโลยีและพลังงาน เป็นนิติบุคคล จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามสถานการณ์ดำเนินธุรกิจและลักษณะการประกอบการ

สถานะการดำเนินธุรกิจ	การประกอบการ				จำนวน/ราย	ร้อยละ
	กิจการเจ้าของคนเดียว		นิติบุคคล			
	จำนวน/ราย	ร้อยละ	จำนวน/ราย	ร้อยละ		
ดำเนินกิจการอยู่แต่มีปัญหา	24	50.0	8	16.7	32	66.7
หยุดกิจการชั่วคราว	1	2.1	1	2.1	2	4.2
เลิกกิจการ	9	18.8	3	6.3	12	25.0
ปรับเปลี่ยนประเภทธุรกิจ	2	4.2	0	0.0	2	4.2
รวม	36	75.0	12	25.0	48	100.0

จากตาราง 13 พบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่ดำเนินกิจการอยู่แต่มีปัญหา จำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.7 โดยเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.0 และเป็นนิติบุคคล จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.7 รองลงมาเลิกกิจการ จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.0 โดยเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.8 เป็นนิติบุคคล จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3 หยุดกิจการชั่วคราว จำนวน 2 ราย โดยเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 1 ราย และเป็นนิติบุคคล จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.1 และปรับเปลี่ยนประเภทธุรกิจ จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2 ซึ่งเป็นผู้ประกอบการเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามจำนวนพนักงาน และลักษณะการประกอบการ

จำนวนพนักงาน	การประกอบการ				จำนวน/ราย	ร้อยละ
	กิจการเจ้าของคนเดียว		นิติบุคคล			
	จำนวน/ราย	ร้อยละ	จำนวน/ราย	ร้อยละ		
ไม่มีพนักงาน	11	22.9	3	6.3	14	29.2
1 - 10 คน	23	47.9	7	14.6	30	62.5
11 - 20 คน	1	2.1	0	0.0	1	2.1
21 - 30 คน	1	2.1	0	0.0	1	2.1
50 คนขึ้นไป	0	0.0	2	4.2	2	4.2
รวม	36	75.0	12	25.0	48	100.0

จากตาราง 14 พบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่มีพนักงาน 1 – 10 คน จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.5 โดยมีกิจการเจ้าของคนเดียวที่มีพนักงาน 1 – 10 คน จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.9 และเป็นนิติบุคคล จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.6 รองลงมาคือกิจการที่ไม่มีพนักงาน เนื่องจากการเลิกกิจการหรือ เจ้าของกิจการประกอบธุรกิจเอง จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.2 เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.9 และนิติบุคคล จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3 กิจการที่มีจำนวน พนักงานตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป เป็นนิติบุคคล จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2 ส่วนกิจการที่มีจำนวนพนักงาน 11 – 20 คน และ จำนวนพนักงาน 21 – 30 คน เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.1

ตาราง 15 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามรายได้ของกิจการเฉลี่ยต่อเดือน และลักษณะการประกอบการ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	การประกอบการ				จำนวน/ราย	ร้อยละ
	กิจการเจ้าของคนเดียว		นิติบุคคล			
	จำนวน/ราย	ร้อยละ	จำนวน/ราย	ร้อยละ		
ไม่มีรายได้	10	20.8	4	8.3	14	29.2
น้อยกว่า 100,000 บาท	22	45.8	2	4.2	24	50.0
100,001 - 200,000 บาท	2	4.2	4	8.3	6	12.5
300,001 - 400,000 บาท	1	2.1	0	0.0	1	2.1
มากกว่า 500,001 บาท	1	2.1	2	4.2	3	6.3
รวม	36	75.0	12	25.0	48	100.0

จากตาราง 15 พบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่มีรายได้ของกิจการเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 100,000 บาท จำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.0 โดยเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.8 และเป็นนิติบุคคล จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2 รองลงมาไม่มีรายได้ เนื่องจากการเลิกกิจการหรือหยุดกิจการชั่วคราว จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.2 โดยเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.8 และเป็นนิติบุคคล จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.3 กิจการมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 100,001 – 200,000 บาท มีจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.5 เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2 เป็นนิติบุคคล จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.3 ราย กิจการที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 500,001 บาท มีจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3 เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.1 และเป็นนิติบุคคล จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2 ส่วนกิจการที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 300,001 – 400,000 บาท เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว มีจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.1

ตาราง 16 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามกำไรของกิจการเฉลี่ยต่อเดือนและลักษณะการประกอบการ

กำไรเฉลี่ยต่อเดือน	การประกอบการ				จำนวน/ราย	ร้อยละ
	กิจการเจ้าของคนเดียว		นิติบุคคล			
	จำนวน/ราย	ร้อยละ	จำนวน/ราย	ร้อยละ		
ไม่มีกำไร	12	25.0	5	10.4	17	35.4
น้อยกว่า 10,000 บาท	17	35.4	0	0.0	17	35.4
10,001 - 20,000 บาท	2	4.2	2	4.2	4	8.3
20,001 - 30,000 บาท	0	0.0	1	2.1	1	2.1
40,001 - 50,000 บาท	3	6.3	0	0.0	3	6.3
50,001 - 100,000 บาท	2	4.2	1	2.1	3	6.3
100,001 - 500,000 บาท	0	0.0	1	2.1	1	2.1
มากกว่า 500,001	0	0.0	2	4.2	2	4.2
รวม	36	75.0	12	25.0	48	100.0

จากตาราง 16 พบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่ไม่มีกำไร อาจเนื่องมาจากการเลิกกิจการ การหยุดกิจการชั่วคราวหรือขาดทุน จำนวน 17 ราย โดยเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.0 เป็นนิติบุคคล จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.4 และกิจการมีกำไรเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว มีจำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.4 กิจการที่มีกำไรเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท มีจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.3 เป็นกิจการเจ้าของคนเดียวและเป็นนิติบุคคล มีจำนวนอย่างละ 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2 กิจการที่มีกำไรเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 40,001 – 50,000 บาท เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว มีจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3 และกิจการที่มีกำไรเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท มีจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3 เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2 เป็นนิติบุคคล จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.1 ส่วนกิจการที่มีกำไรเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 20,0001 – 30,000 บาทและกิจการที่มีกำไรเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 100,001 – 500,000 บาท เป็นนิติบุคคล มีจำนวนอย่างละ 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.1 และกิจการที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากว่า 500,001 บาท เป็นนิติบุคคล มีจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2

ตาราง 17 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามวงเงินกู้ ธพว. และลักษณะการประกอบการ

วงเงินกู้	การประกอบการ				จำนวน/ราย	ร้อยละ
	กิจการเจ้าของคนเดียว		นิติบุคคล			
	จำนวน/ราย	ร้อยละ	จำนวน/ราย	ร้อยละ		
50,000 - 100,000 บาท	13	27.1	1	2.1	14	29.2
100,001 - 200,000 บาท	12	25.0	3	6.3	15	31.3
200,001 - 300,000 บาท	5	10.4	2	4.2	7	14.6
300,001 - 500,000 บาท	1	2.1	0	0.0	1	2.1
มากกว่า 500,001 บาท	5	10.4	6	12.5	11	22.9
รวม	36	75.0	12	25.0	48	100.0

จากตาราง 17 พบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่มีวงเงินกู้ระหว่าง 100,001 – 200,000 บาท จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.3 โดยเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.0 เป็นนิติบุคคล จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3 รองลงมามีวงเงินกู้ระหว่าง 50,000 - 100,000 บาท จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.2 เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.1 เป็นนิติบุคคล จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.1 ลูกหนี้ที่มีวงเงินกู้มากกว่า 500,001 บาท มีจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.9 เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.4 เป็นนิติบุคคล จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.5 ลูกหนี้ที่มีวงเงินกู้ระหว่าง 200,001 – 300,000 บาท มีจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.6 เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.4 เป็นนิติบุคคล จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2 และมีวงเงินกู้ระหว่าง 300,001 – 500,000 บาท เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.1

ตาราง 18 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามระยะเวลากู้และลักษณะการประกอบการ

ระยะเวลากู้	การประกอบการ				จำนวน/ราย	ร้อยละ
	กิจการเจ้าของคนเดียว		นิติบุคคล			
	จำนวน/ราย	ร้อยละ	จำนวน/ราย	ร้อยละ		
น้อยกว่า 36 เดือน	19	39.6	3	6.3	22	45.8
37 – 60 เดือน	11	22.9	3	6.3	14	29.2
มากกว่า 61 เดือน	6	12.5	6	12.5	12	25.0
รวม	36	75.0	12	25.0	48	100.0

จากตาราง 18 พบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่มีการชำระคืนเงินกู้น้อยกว่า 36 เดือน จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.8 โดยเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.6และเป็นนิติบุคคล จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3 รองลงมามีการชำระคืนเงินกู้ระหว่าง 37 – 60 เดือน จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.2 เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.9 เป็นนิติบุคคล จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3 และมีการชำระคืนเงินกู้มากว่า 61 เดือน จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.0 เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.5 และนิติบุคคล จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.6

ตาราง 19 จำนวนและร้อยละของลูกหนี้ จำแนกตามเงื่อนไขการชำระรายเดือนและลักษณะการประกอบการ

การผ่อนชำระ	การประกอบการ				จำนวน/ราย	ร้อยละ
	กิจการเจ้าของคนเดียว		นิติบุคคล			
	จำนวน/ราย	ร้อยละ	จำนวน/ราย	ร้อยละ		
น้อยกว่า 3,000 บาท	10	20.8	2	4.2	12	25.0
3,001 - 5,000 บาท	11	22.9	1	2.1	12	25.0
5,001 - 10,000 บาท	10	20.8	3	6.3	13	27.1
10,001 - 50,000 บาท	3	6.3	2	4.2	5	10.4
มากกว่า 50,001 บาท	2	4.2	4	8.3	6	12.5
รวม	36	75.0	12	25.0	48	100.0

จากตาราง 19 พบว่าลูกหนี้ที่มีหนี้ค้างชำระส่วนใหญ่ กำหนดเงื่อนไขในการผ่อนชำระรายเดือนระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.1 โดยเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.8 เป็นนิติบุคคล จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3 รองลงมากำหนดเงื่อนไขการผ่อนชำระรายเดือน น้อยกว่า 3,000 บาท จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.0 มีกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.8 นิติบุคคล จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2 และกำหนดเงื่อนไขการผ่อนชำระรายเดือนระหว่าง 3,001 – 5,000 บาท จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.0 เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.9 นิติบุคคล จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.1 ส่วนลูกหนี้ที่กำหนดเงื่อนไขการผ่อนชำระรายเดือน มากกว่า 50,001 บาท มีจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.5 เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2 เป็นนิติบุคคล จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.3 และกำหนดเงื่อนไขการผ่อนชำระรายเดือนระหว่าง 10,001 – 50,000 บาท มีจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.4 โดยเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3 เป็นนิติบุคคล จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2

ตาราง 20 จำนวนและร้อยละจำแนกตามวัตถุประสงค์การขอกู้และการใช้เงินกู้ของลูกหนี้ตามลักษณะการประกอบการ

วัตถุประสงค์การกู้	การประกอบการ				จำนวน/ราย	ร้อยละ
	กิจการเจ้าของคนเดียว		นิติบุคคล			
	จำนวน/ราย	ร้อยละ	จำนวน/ราย	ร้อยละ		
เพื่อ Re-finance	1	2.1	2	4.2	3	6.3
เพื่อขยายกิจการ	9	18.8	5	10.4	14	29.2
เพื่อซื้อเครื่องจักร	3	6.3	1	2.1	4	8.3
เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน	26	54.2	9	18.8	35	72.9
อื่นๆ	4	8.3	3	6.3	7	14.6

หมายเหตุ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง 48 ราย พบว่าลูกหนี้อาจใช้หลักประกันประเภทใดประเภทหนึ่งใน จำนวน 3 ประเภท หรือใช้หลักประกันเพียง 2 ประเภทร่วมกัน

จากตาราง 20 พบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่ขอกู้เงินและใช้เงินกู้เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน จำนวน 35 คิดเป็นร้อยละ 72.9 โดยเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.2 เป็นนิติบุคคล จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.8 รองลงมาลูกหนี้ขอกู้เพื่อขยายกิจการ มีจำนวน 14

ราย คิดเป็นร้อยละ 29.2 เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.8 นิติบุคคล จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.4 ลูกหนี้ที่ขอเพื่อวัตถุประสงค์อื่น เช่น การชำระหนี้เงินกู้นอกระบบ การซื้อแฟรนไชส์ การซื้อที่ดินเพื่อก่อสร้างอาคาร การก่อสร้างอาคารโรงงาน การปรับปรุงเครื่องจักร การซื้อรถยนต์ เป็นต้น มีจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.6 โดยเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.3 เป็นนิติบุคคล จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3 ลูกหนี้ที่ขอกู้เพื่อซื้อเครื่องจักร มีจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.3 เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3 นิติบุคคล จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.1 และลูกหนี้ที่ขอกู้เพื่อ Re-finance มีจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.3 เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.1 เป็นนิติบุคคล จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2

ตาราง 21 จำนวนและร้อยละจำแนกตามหลักประกันเงินกู้และลักษณะการประกอบการ

หลักประกันกู้เงิน	การประกอบการ				จำนวน/ราย	ร้อยละ
	กิจการเจ้าของคนเดียว		นิติบุคคล			
	จำนวน/ราย	ร้อยละ	จำนวน/ราย	ร้อยละ		
บุคคลธรรมดา/นิติบุคคล	29	60.4	5	10.4	34	70.8
อสังหาริมทรัพย์	7	14.6	7	14.6	14	29.2
เครื่องจักร	1	2.1	1	2.1	2	4.2

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 21 พบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่ใช้หลักประกันเป็นบุคคลธรรมดา/นิติบุคคล จำนวน 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.8 โดยเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.4 เป็นนิติบุคคล จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.4 รองลงมาลูกหนี้ใช้หลักประกันเป็นอสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ ที่ดินเปล่า ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.2 โดยเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.6 เป็นนิติบุคคล จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.4 และลูกหนี้ใช้หลักประกันเป็นเครื่องจักร จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2 โดยเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.1 เป็นนิติบุคคล จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.1

ตาราง 22 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทหลักประกันของกิจการที่เป็นสถานที่ประกอบการ

สถานประกอบการ	การประกอบการ				จำนวน/ราย	ร้อยละ
	กิจการเจ้าของคนเดียว		นิติบุคคล			
	จำนวน/ราย	ร้อยละ	จำนวน/ราย	ร้อยละ		
เป็นสถานที่ประกอบการ	5	10.4	5	10.4	10	20.8
ไม่เป็นสถานประกอกการ	31	64.6	7	14.6	38	79.2
รวม	36	75.0	12	25.0	48	100.0

หมายเหตุ สถานประกอบการ คือสถานที่ที่ลูกหนี้ใช้ประกอบธุรกิจ (Core Asset)

จากตาราง 22 พบว่าหลักประกันของลูกหนี้ส่วนใหญ่ไม่ใช่สถานที่ประกอบการ คือ หลักประกันไม่ใช่สถานที่ที่ลูกหนี้นำมาประกอบธุรกิจหรือ หลักประกันเป็นบุคคลธรรมดา หรือเป็นนิติบุคคล จำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 79.2 โดยลูกหนี้เป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 64.6 เป็นนิติบุคคล จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.6 และเป็นสถานที่ประกอบการ โดยหลักประกันเป็นอสังหาริมทรัพย์ จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.8 โดยเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.4 เป็นนิติบุคคล จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.4

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้

จากแบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้น มุ่งเน้นไปในประเด็นของการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่ มี 6 ปัจจัย ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัว 2) ปัจจัยด้านความสามารถในการชำระหนี้ 3) ปัจจัยด้านเงินทุน 4) ปัจจัยด้านหลักประกัน 5) ปัจจัยด้านภาวะเศรษฐกิจ 6) ปัจจัยด้านความเสี่ยงอื่นๆ โดยมีการกำหนดระดับของการมีส่วนทำให้เกิดปัญหาหนี้ค้างชำระที่ลูกหนี้ระบุถูกนำมาคำนวณเป็นค่าเฉลี่ยรายข้อ หรือรายประเด็น

โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าคำตอบ 5 ตัวเลือกโดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ได้จากการวัดแบบสเกลความสำคัญ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละตัวเลือกดังนี้

ระดับความสำคัญมากที่สุด	เท่ากับ	5	คะแนน
ระดับความสำคัญมาก	เท่ากับ	4	คะแนน
ระดับความสำคัญปานกลาง	เท่ากับ	3	คะแนน
ระดับความสำคัญน้อย	เท่ากับ	2	คะแนน
ระดับความสำคัญน้อยที่สุด	เท่ากับ	1	คะแนน

ผู้วิจัยได้นำคะแนนในแต่ละข้อมาหาค่าเฉลี่ยและนำมาจัดลำดับความสำคัญของอิทธิพลในด้านนั้นๆ ตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด, 2545: 99 ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	สำคัญมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	สำคัญมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	สำคัญปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	สำคัญน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	สำคัญน้อยที่สุด

ผลของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้สามารถสรุปในแต่ละด้านดังนี้

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ยของระดับปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัว

คุณสมบัติส่วนตัว	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับการมีอิทธิพล
ความสามารถในการดำเนินธุรกิจ	3.15	1.07	ปานกลาง
บุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคม	2.81	1.00	ปานกลาง
เคยประสบความล้มเหลว	2.38	0.96	น้อย
นำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์	2.94	1.10	ปานกลาง
ขาดความรู้ด้านการบริหารการเงิน	3.33	0.91	ปานกลาง
ไม่เคยมีการวิเคราะห์งบการเงิน	3.25	0.89	ปานกลาง
ไม่เคยกำหนดแผนการใช้เงินมาก่อน	3.27	0.84	ปานกลาง
คะแนนรวมเฉลี่ย	3.02	0.98	ปานกลาง

1. ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัว

จากตาราง 23 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าคุณสมบัติส่วนตัวของลูกหนี้มีอิทธิพลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.02) โดยให้ความคิดเห็นว่า เป็นผลมาจากการขาดความรู้ด้านการบริหารการเงิน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.33) ไม่เคยกำหนดแผนการใช้เงินมาก่อน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.27) ไม่เคยวิเคราะห์งบการเงิน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.25) ความสามารถในการดำเนินธุรกิจ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.15) การนำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.94) เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคม อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.81) และเคยประสบความล้มเหลว อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.38)

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ยของระดับปัจจัยด้านความสามารถในการชำระหนี้

ความสามารถในการชำระหนี้	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับการมีอิทธิพล
ความเพียงพอของรายได้เพื่อนำไปชำระหนี้	4.15	0.58	มาก
มีค่าใช้จ่ายอื่นนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจเป็นจำนวนมาก	4.00	0.95	มาก
ไม่มีรายได้อื่นเสริมนอกเหนือจากการประกอบธุรกิจ	3.54	0.97	มาก
ประสบปัญหาภายในครอบครัวหรือธุรกิจ	3.15	1.15	ปานกลาง
ธุรกิจประสบปัญหาการขาดทุน	3.69	1.10	มาก
ธุรกิจมีภาระภาษีเป็นจำนวนมาก	2.46	1.24	น้อย
คะแนนรวมเฉลี่ย	3.50	0.99	ปานกลาง

2. ปัจจัยด้านความสามารถในการชำระหนี้

จากตาราง 24 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้มีอิทธิพลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.50) โดยให้ความคิดเห็นว่า ความเพียงพอของรายได้เพื่อนำไปชำระหนี้มีอิทธิพลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.15) การมีค่าใช้จ่ายอื่นนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.00) ธุรกิจประสบปัญหาการขาดทุน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.69) การไม่มีรายได้อื่นเสริมนอกเหนือจากการประกอบธุรกิจ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.54) การประสบปัญหาภายในครอบครัวหรือธุรกิจ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.15) และธุรกิจมีภาระภาษีเป็นจำนวนมาก อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.46)

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ยของระดับปัจจัยด้านเงินทุน

เงินทุน	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับการมีอิทธิพล
เงินออมที่มีอยู่หมดสิ้นลง	3.67	1.04	มาก
ธุรกิจขาดสภาพคล่อง	4.15	0.68	มาก
เจ้าหนี้รายอื่นเรียกหนี้คืน	3.44	1.17	ปานกลาง
ผู้ร่วมทำธุรกิจยกเลิกการร่วมลงทุน	2.56	1.13	ปานกลาง
ไม่สามารถระดมเงินทุนได้ตามแผน	3.54	0.94	มาก
คะแนนรวมเฉลี่ย	3.47	0.99	ปานกลาง

3. ปัจจัยด้านเงินทุน

จากตาราง 25 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ปัจจัยด้านเงินทุนของลูกหนี้มีอิทธิพลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.47) โดยให้ความคิดเห็นว่า ธุรกิจขาดสภาพคล่องมีอิทธิพลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.15) เงินออมที่มีอยู่หมดสิ้นลง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.67) ไม่สามารถระดมเงินทุนได้ตามแผน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.54) เจ้าหนี้รายอื่นเรียกหนี้คืน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.44) และ ผู้ร่วมทำธุรกิจยกเลิกการร่วมลงทุน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.56)

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ยของระดับปัจจัยด้านหลักประกัน

ด้านหลักประกัน	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับการมีอิทธิพล
หลักประกันหนี้มีมูลค่าลดลง	1.58	0.94	น้อย
เจ้าหนี้ต้องการหลักประกันเพิ่ม	1.54	0.85	น้อย
ท่านกำลังมีปัญหากับบุคคลผู้ค้ำประกันหนี้	1.94	0.95	น้อย
หลักประกันหนี้ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคตได้	1.92	1.09	น้อย
คะแนนรวมเฉลี่ย	1.75	0.96	น้อย

4. ปัจจัยด้านหลักประกัน

จากตาราง 26 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าหลักประกันของลูกหนี้มีอิทธิพลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 1.75) โดยให้ความคิดเห็นว่ากำลังมีปัญหากับบุคคลผู้ค้ำประกันหนี้ อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 1.94) หลักประกันหนี้ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคตได้ อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 1.92) หลักประกันหนี้มีมูลค่าลดลง อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 1.58) เจ้าหนี้ต้องการหลักประกันเพิ่ม อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 1.54)

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ยของระดับปัจจัยด้านภาวะเศรษฐกิจ

ภาวะเศรษฐกิจ	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับการมีอิทธิพล
ขาดความมั่นใจต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ	3.67	0.88	มาก
ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้น	3.67	0.88	มาก
ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น	3.33	0.98	ปานกลาง
มีคู่แข่งเพิ่มมากขึ้น	3.60	0.72	มาก
ต้นทุนการผลิตของกิจการเพิ่มสูงขึ้นในขณะที่ราคาจำหน่ายเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่ไม่เท่ากัน	3.75	0.84	มาก
อัตราดอกเบี้ยของธนาคารเพิ่มสูงขึ้น	2.88	0.79	ปานกลาง
มีการจำกัดการให้สินเชื่อบางประเภท	2.77	1.06	ปานกลาง
คะแนนรวมเฉลี่ย	3.38	0.88	ปานกลาง

5. ด้านภาวะเศรษฐกิจ

จากตาราง 27 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าภาวะเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.38) โดยให้ความคิดเห็นว่าต้นทุนการผลิตของกิจการเพิ่มสูงขึ้นในขณะที่ราคาจำหน่ายเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่ไม่เท่ากัน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.75) การขาดความมั่นในต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจและได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้น อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.67) มีคู่แข่งเพิ่มสูงขึ้น อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.6) ได้รับผลกระทบกระทบจากการเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.33) อัตราดอกเบี้ยของธนาคารเพิ่มสูงขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.88) มีการจำกัดการให้สินเชื่อบางประเภท อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.38)

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ยของระดับปัจจัยเสี่ยงอื่นๆ

ปัจจัยเสี่ยงอื่น ๆ	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับการมีอิทธิพล
ประสบปัญหาสุขภาพ	2.44	1.05	น้อย
ประสบอุบัติเหตุไม่สามารถทำงานได้	2.33	1.16	น้อย
บุคคลในครอบครัวประสบอุบัติเหตุ	2.19	1.02	น้อย
บุคคลในครอบครัวมีปัญหาสุขภาพ	2.25	1.08	น้อย
ธุรกิจประสบเหตุการณ์ไม่คาดฝัน	2.46	1.24	น้อย
คะแนนรวมเฉลี่ย	2.33	1.11	น้อย

6. ปัจจัยเสี่ยงอื่น ๆ

จากตาราง 28 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัจจัยเสี่ยงอื่นๆ มีอิทธิพลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 1.11) โดยให้ความคิดเห็นว่า ธุรกิจประสบเหตุการณ์ไม่คาดฝัน เช่นถูกโจรกรรม อัคคีภัย น้ำท่วม เป็นต้น อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.46) เจ้าของธุรกิจประสบปัญหาสุขภาพ อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.44) บุคคลในครอบครัวมีปัญหาสุขภาพ อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.25) บุคคลในครอบครัวประสบอุบัติเหตุ อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.19)

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

จากแบบสอบถามในส่วนสุดท้ายต้องการทราบข้อเสนอแนะของลูกหนี้ธนาคารว่าต้องการที่จะให้ธนาคารช่วยเหลือในด้านใดอย่างไรบ้าง ซึ่งแบบสอบถามได้จำแนกออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ความต้องการด้านการผ่อนชำระ ความต้องการด้านการฝึกอบรม ความต้องการด้านการประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการ ความต้องการด้านการให้คำปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ และความต้องการด้านการรับบริการองค์ความรู้เฉพาะด้าน ซึ่งผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 29 จำนวนและร้อยละจำแนกตามความต้องการด้านการผ่อนชำระ

ความต้องการด้านการผ่อนชำระ	จำนวนการเลือก	ร้อยละ
ทำข้อตกลงพิเศษเพื่อลดเงินงวด	24	50.0
ลดดอกเบี้ย	21	43.6
ขยายเวลากู้	20	41.7
กู้เพิ่ม	20	41.7
ชำระแต่ดอกเบี้ย	18	37.5
ให้ธนาคารช่วยในด้านการตลาด	3	6.3
ให้ธนาคารช่วยในการประชาสัมพันธ์ในการขายทรัพย์	2	4.2

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

1. ด้านการผ่อนชำระ

จากตาราง 29 พบว่าลูกหนี้ที่มีปัญหาหนี้ค้างชำระที่มีการเจรจาต่อรองกับธนาคารเพื่อขอความช่วยเหลือในการหาทางแก้ไขหนี้ที่ค้างชำระ หรือที่ทางธนาคารเรียกว่าการปรับโครงสร้างหนี้ โดยลูกหนี้ส่วนใหญ่ต้องการที่จะทำข้อตกลงพิเศษเพื่อลดเงินงวด คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาต้องการที่จะลดดอกเบี้ย คิดเป็นร้อยละ 43.6 ต้องการขยายเวลากู้และกู้เพิ่ม คิดเป็นร้อยละ 20.0 ชำระแต่ดอกเบี้ย คิดเป็นร้อยละ 37.5 ให้ธนาคารช่วยในด้านการตลาด ร้อยละ 6.3 และให้ธนาคารช่วยในการประชาสัมพันธ์ในการขายทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 4.2

ตาราง 30 จำนวนและร้อยละจำแนกตามความต้องการ การฝึกอบรม

ความต้องการ การฝึกอบรม	จำนวนการเลือก	ร้อยละ
การตลาด	26	54.2
การผลิต/การบริหาร	17	35.4
บัญชีการเงิน	10	20.8
บริหารจัดการ/บริหารบุคคล	10	20.8
อื่นๆ	3	6.25

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

2. ด้านการฝึกอบรม

จากตาราง 30 พบว่าลูกหนี้ที่มีปัญหาหนี้ค้างชำระมีความต้องการที่จะให้ธนาคารช่วยเหลือในการฝึกอบรมด้านการตลาดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.2 รองลงมาเป็นการผลิต/การบริหาร คิดเป็นร้อยละ 35.4 การบัญชีการเงิน และบริหารจัดการ/บริหารบุคคล คิดเป็นร้อยละ 20.8 การฝึกอบรมในด้านอื่น ๆ ได้แก่ การหารายได้อื่นๆ เพิ่มเติม การทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ การวิเคราะห์คู่แข่ง เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 6.25

ตาราง 31 จำนวนและร้อยละจำแนกตามความต้องการ การประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการ

ความต้องการ การประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการ	จำนวนการเลือก	ร้อยละ
SMEs Market Place	26	54.2
วารสารธนาคาร	26	54.2
วิทยุ/โทรทัศน์	25	52.1
SMEs Catalog	24	50.0
เวปไซต์	23	47.9
งานแสดงสินค้า	19	39.6
อื่น ๆ	1	2.1

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3. ด้านการประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการ

จากตาราง 31 พบว่าลูกหนี้ที่มีปัญหาหนี้ค้างชำระมีความต้องการให้ธนาคารช่วยในด้านการประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการ ในการประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการใน SMEs Market Place ซึ่งเป็นสถานที่ที่ทางธนาคารจัดเตรียมสำหรับให้ลูกหนี้นำสินค้าและบริการมาจำหน่าย และวารสารธนาคาร เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 54.2 รองลงมาจะเป็นการประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการผ่านวิทยุ/โทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 52.1การประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการใน SMEs Catalog (หนังสือแสดงสินค้าและบริการของลูกค้าที่ธนาคารจัดทำขึ้นปีละ 1 ครั้ง) คิดเป็นร้อยละ 50.0 การประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการผ่านทางเวปไซต์ธนาคาร คิดเป็นร้อยละ 47.9 การออกงานแสดงสินค้า ร้อยละ 39.6 การประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการด้านอื่นๆ เช่น ให้ธนาคารช่วยหาลูกค้าให้ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 2.1

ตาราง 32 จำนวนและร้อยละจำแนกตามความต้องการที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำเฉพาะด้าน

ความต้องการที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำเฉพาะด้าน	จำนวนการเลือก	ร้อยละ
การตลาด	34	70.8
การผลิต/การบริการ	33	68.8
บริหารจัดการ/บริหารบุคคล	24	50.0
บัญชีการเงิน	19	39.6
อื่น ๆ	1	2.1

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

4. ต้องการที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำเฉพาะด้าน

จากตาราง 32 พบว่าลูกหนี้ที่มีปัญหาหนี้ค้างชำระมีความต้องการให้ธนาคารช่วยหาที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำเฉพาะด้าน ส่วนใหญ่ลูกหนี้ต้องการรับคำปรึกษาในด้านการตลาด คิดเป็นร้อยละ 70.8 รองลงมาเป็นด้านการผลิต/การบริการ คิดเป็นร้อยละ 68.8 ด้านการบริหารจัดการ/บริหารบุคคล คิดเป็นร้อยละ 50.0 ด้านบัญชีการเงิน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และคำปรึกษาด้านอื่น ๆ เช่น การทำอาชีพเสริม เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 2.1

ตาราง 33 จำนวนและร้อยละจำแนกตามความต้องการรับบริการองค์ความรู้เฉพาะด้าน (เอกสาร, CD ความรู้ เป็นต้น)

ความต้องการรับบริการองค์ความรู้เฉพาะด้าน	จำนวนการเลือก	ร้อยละ
การผลิต/การบริการ	31	64.6
การตลาด	29	60.4
บริหารจัดการ/บริหารบุคคล	21	43.8
บัญชีการเงิน	20	41.7
อื่น ๆ	1	2.1

หมายเหตุ ตอบได้มากว่า 1ข้อ

5. ต้องการรับบริการองค์ความรู้เฉพาะด้าน (เอกสาร, CD ความรู้ เป็นต้น)

จากตาราง 33 พบว่าลูกหนี้ที่มีปัญหาหนี้ค้างชำระมีความต้องการรับบริการองค์ความรู้เฉพาะด้านในด้านการผลิต/การบริการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.6 รองลงมาคือด้านการตลาด คิดเป็นร้อยละ 60.4 ด้านการบริหารจัดการ/บริหารบุคคล คิดเป็นร้อยละ 43.8 ด้านการบัญชีการเงิน คิดเป็นร้อยละ 18.9 และด้านอื่นๆ เช่น การอบรมวิชาชีพเสริม เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 2.1

จากสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ข้อมูลทั่วไปของลูกหนี้ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส จำนวนบุตร ระดับการศึกษา และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต้องรับภาระ ข้อมูลทั่วไปของกิจการ ได้แก่ ระยะเวลาในการประกอบธุรกิจ ลักษณะการประกอบการ ประเภทธุรกิจ สถานการณ์ดำเนินธุรกิจ จำนวนพนักงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกิจการ ค่าใช้จ่าย การได้มาของเงินทุนในการประกอบธุรกิจ และข้อมูลการกู้เงินกับธนาคาร ข้อมูลที่ได้เป็นภาพรวมของลูกหนี้ที่มีปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดของลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่

นอกจากนั้นปัจจัยใน ได้แก่ คุณสมบัติส่วนตัวของผู้กู้ ความสามารถในการชำระหนี้ เงินทุน หลักประกัน จะเป็นการที่เจ้าหน้าที่สินเชื่อของธนาคารต้องวิเคราะห์ตัวลูกหนี้ที่มาขอสินเชื่อเพื่อลดความเสี่ยงให้กับธนาคาร ซึ่งมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการพิจารณาเพียงแต่ข้อมูลของลูกหนี้และข้อมูลกิจการเท่านั้น ส่วนปัจจัยภายนอก จะเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้และ

นอกเหนือจากการคาดคะเนของทั้งลูกหนี้และธนาคาร ดังนั้นปัจจัยภายนอกจึงเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ทางธนาคารจะต้องให้การดูแลลูกหนี้กลุ่มนี้อย่างเป็นพิเศษ

ข้อมูลของลูกหนี้ ข้อมูลทั่วไปของกิจการ ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก ในแต่ละส่วนจะมีความสำคัญไม่เหมือนกัน เจ้าหน้าที่ธนาคารไม่ควรละเลยหรือเลือกพิจารณาแต่เพียงส่วนใดส่วนหนึ่งเท่านั้น จากผลการวิจัยจะเห็นว่าปัจจัยใน ได้แก่ ความสามารถในการชำระหนี้ ได้แก่ ความเพียงพอของรายได้เพื่อนำไปชำระหนี้ การที่กิจการมีค่าใช้จ่ายอื่นนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจเป็นจำนวนมาก การที่กิจการไม่มีรายได้อื่นเสริมนอกเหนือจากการประกอบธุรกิจ ธุรกิจประสบปัญญาการขาดทุน และธุรกิจมีภาระภาษีเป็นจำนวนมาก มีผลการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่ อยู่ในระดับมาก

บทที่ 5
สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้คืนเงินกู้ของลูกหนี้

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาแนวทางให้กับสถาบันการเงินในการที่จะช่วยเหลือผู้ประกอบการให้มีศักยภาพในการประกอบธุรกิจและการผ่อนชำระหนี้เงินกู้กับธนาคาร โดยในการศึกษาครั้งนี้ข้อมูลที่เก็บรวบรวม เป็นข้อมูลแบบปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยใช้แบบสอบถามในการสำรวจประชากร โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งเป็นลูกหนี้ของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่ ณ 30 พฤศจิกายน 2550 ที่มีหนี้ค้างชำระตั้งแต่ 1 งวดขึ้นไป มีจำนวน 48 ราย แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยสามารถสรุปการวิจัยได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ลักษณะทั่วไปของผู้ประกอบการ

ผลการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของผู้ประกอบการ พบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีช่วงอายุระหว่าง 40 – 49 ปี สถานะภาพสมรส มีบุตร จำนวน 1 คน ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวนสมาชิกที่ต้องรับภาระ จำนวน 1 คน

1.2 ลักษณะทั่วไปของกิจการ

พบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการประกอบธุรกิจเป็นเวลา 1 – 5 ปี ลักษณะการประกอบการเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการผลิต การดำเนิน ธุรกิจยังประกอบกิจการอยู่แต่มีปัญหา เนื่องมาจากไม่มีกลุ่มลูกค้าเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ มีการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิต มีคู่แข่งมากขึ้น เกิดปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ อุบัติเหตุ หรือภัยธรรมชาติ เป็นต้น มีจำนวนพนักงานระหว่าง 1 – 10 คน โดยรายได้เฉลี่ยของกิจการต่อเดือนน้อยกว่า 100,000 บาท และมีกำไรเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท

ลูกหนี้ส่วนใหญ่เป็นกิจการเจ้าของคนเดียวมีวงเงินกู้กับธนาคารระหว่าง 100,001 – 200,000 บาท โดยมีการชำระคืนเงินกู้น้อยกว่า 36 เดือน หรือ 3 ปี และลูกหนี้ส่วนใหญ่จะกำหนดเงื่อนไขการผ่อนชำระรายเดือนระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท ซึ่งวัตถุประสงค์การขอเงินกู้และการใช้เงินกู้จากธนาคารจะนำไปใช้เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนในกิจการ หลักประกันที่เสนอเพื่อเป็นการป้องกันความเสี่ยงให้กับธนาคารได้แก่ บุคคลธรรมดาหรือ นิติบุคคล

1.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้

ได้ศึกษาถึงระดับความสำคัญของปัจจัยที่ผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่ ทั้ง 6 ปัจจัย ได้แก่

ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัว จะเป็นการพิจารณาถึงความสามารถในการดำเนินธุรกิจ การเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคม การนำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ การขาดความรู้ด้านการบริหารการเงิน ลูกหนี้ไม่เคยวิเคราะห์งบการเงิน ลูกหนี้ไม่เคยกำหนดแผนการใช้เงินมาก่อน จะทำให้เห็นว่า ทุกปัจจัยจะมีอิทธิพลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้อยู่ในระดับ ปานกลาง ยกเว้น ลูกหนี้ที่เคยประสบความล้มเหลวในการประกอบธุรกิจมาก่อน จะอยู่ในระดับน้อย ทำให้เห็นว่า ทุกปัจจัยที่อยู่ในคุณสมบัติส่วนตัวของลูกหนี้จะมีความสำคัญที่เจ้าหน้าที่ควรที่จะนำมาใช้ในการพิจารณาสินเชื่อ

ปัจจัยด้านความสามารถในการชำระหนี้ จะเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้อยู่ในระดับมากได้แก่ ความเพียงพอของรายได้เพื่อนำไปชำระหนี้ การมีค่าใช้จ่ายอื่นนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจเป็นจำนวนมาก การที่ลูกหนี้ไม่มีรายได้อื่นเสริมนอกเหนือจากการประกอบธุรกิจ และธุรกิจประสบปัญหาการขาดทุน ลูกหนี้ที่ประสบปัญหาภายในครอบครัวหรือธุรกิจ มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลางและธุรกิจมีภาระภาษีเป็นจำนวนมาก มีความสำคัญอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นปัจจัยด้านความสามารถในการชำระหนี้มีระดับของอิทธิพลอยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยด้านเงินทุน จะเห็นว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ เงินออมที่มีอยู่หมดสิ้นลง ธุรกิจขนาดสภาพคล่อง และไม่สามารถระดมเงินทุนได้ตามเป็น มีอิทธิพลอยู่ในระดับมาก ส่วนเจ้าหนี้รายอื่นเรียกหนี้คืนและผู้ร่วมทำธุรกิจยกเลิกการร่วมลงทุนมีอิทธิพลอยู่ในระดับปานกลาง ส่งผลทำให้ปัจจัยด้านเงินทุนมีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยด้านหลักประกัน มีระดับการมีอิทธิพลอยู่ในระดับน้อย ซึ่งประกอบด้วยหลักประกันหนี้มีมูลค่าลดลง เจ้าหนี้ต้องการหลักประกันเพิ่ม ลูกหนี้กำลังมีปัญหากับบุคคลผู้ค้ำประกันหนี้ หลักประกันหนี้ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคตได้

ปัจจัยด้านภาวะเศรษฐกิจ จะเห็นว่าภาพรวมของปัจจัยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลอยู่ในระดับมากได้แก่ การขาดความมั่นใจต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ การได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้น ธุรกิจมีคู่แข่งเพิ่มมากขึ้น และต้นทุนการผลิตของกิจการเพิ่มสูงขึ้นในขณะที่ราคาจำหน่ายเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่ไม่เท่ากัน ส่วนปัจจัยที่ส่งผลให้อิทธิพลอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ธุรกิจได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น อัตราดอกเบี้ยของธนาคารเพิ่มสูงขึ้น และมีการจำกัดการให้สินเชื่อบางประเภท

ปัจจัยด้านความเสี่ยงอื่นๆ จะปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ลูกหนี้ประสบปัญหาสุขภาพ ประสบอุบัติเหตุไม่สามารถทำงานได้ บุคคลในครอบครัวประสบอุบัติเหตุ บุคคลในครอบครัวมีปัญหาสุขภาพ และธุรกิจประสบเหตุการณ์ไม่คาดฝัน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่ อยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้ตอบแบบสอบถามให้ระดับความคิดเห็นปัจจัยด้านความสามารถในการชำระหนี้ อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านเงินทุน อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านภาวะเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัว อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านหลักประกัน อยู่ในระดับน้อย และปัจจัยเสี่ยงอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย

1.4 ความต้องการให้ธนาคารช่วยเหลือในด้านต่างๆ

การศึกษาในส่วนสุดท้าย เพื่อต้องการทราบข้อเสนอแนะของลูกหนี้ธนาคารว่าต้องการที่จะให้ธนาคารช่วยเหลือในด้านใดอย่างไรบ้าง ซึ่งแบบสอบถามได้จำแนกออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ความต้องการด้านการผ่อนชำระ ความต้องการด้านการฝึกอบรม ความต้องการด้านการประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการ ความต้องการด้านการให้คำปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ และความต้องการด้านการรับบริการองค์ความรู้เฉพาะด้าน

ด้านการผ่อนชำระ พบว่าลูกหนี้ต้องการให้ธนาคารช่วยเหลือด้านการผ่อนชำระ โดยลูกหนี้ส่วนใหญ่ต้องการที่จะทำข้อตกลงพิเศษเพื่อลดเงินงวด โดยขอผ่อนชำระให้น้อยลงเพื่อให้เพียงพอกับรายได้ที่ได้รับในปัจจุบัน รองลงมาคือ ต้องการลดดอกเบี้ยลง เพราะลูกหนี้บางรายที่มีหนี้ค้างชำระจะโดยดอกเบี้ยปรับ หรือดอกเบี้ยผิดนัดที่ธนาคารคิดกับลูกหนี้รายนั้น เมื่อลูกหนี้มาเจรจาต่อรองแล้วหากตามเงื่อนไขตกลงกันไว้ ไม่สามารถผ่อนได้ตามกำหนด ก็จะต้องทำการขยายระยะเวลากู้จากเดิมออกไปอีก และลูกหนี้บางรายยังต้องการขยายกิจการเพิ่ม หรือต้องการเสริม

สภาพคล่อง มีความต้องการขอกู้เพิ่ม ชำระแต่ดอกเบี้ย ให้ธนาคารช่วยในด้านการตลาด และให้ธนาคารช่วยในการประชาสัมพันธ์การขายทรัพย์

ด้านการฝึกอบรม ผลการศึกษาพบว่าลูกหนี้ต้องการให้ธนาคารช่วยฝึกอบรมด้านการตลาดมากที่สุด เพื่อให้มีทักษะในการพัฒนาสินค้าและบริการให้ตรงกับกลุ่มลูกค้าเป้าหมายมากที่สุด รองลงมาต้องการรับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิต/การบริหาร เพื่อให้การผลิตสินค้าและบริหารงานมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้นยังต้องการที่จะรับการฝึกอบรมด้านบัญชีการเงิน และด้านการบริหารจัดการ/บริหารบุคคล และนอกจากนี้ลูกหนี้ยังต้องการฝึกอบรมในด้านอื่นๆ นอกเหนือจากข้างต้น เช่น การหารายได้อื่นๆ เพิ่มเติม การทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ การวิเคราะห์คู่แข่ง เป็นต้น

ด้านการประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการ ผลการศึกษาพบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่ต้องการให้ธนาคารช่วยประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการใน SMEs Market Place คือทางธนาคารจะจัดสถานที่จำหน่ายสินค้าให้กับลูกหนี้ของธนาคาร นอกจาก SMEs Market Place แล้วลูกหนี้ต้องการให้ธนาคารช่วยประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการในวารสารธนาคาร คือหนังสือที่ออกโดยธนาคารที่จะโฆษณาสินค้าและบริการของลูกหนี้ธนาคาร และประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆของธนาคาร รองลงมาคือการประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการผ่านสื่อวิทยุ/โทรทัศน์ การประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการผ่าน SMEs Catalog คือ Catalog จะโฆษณาสินค้าและบริการของลูกหนี้ธนาคาร โดย Catalog จะออกปีละ 1 ครั้ง นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการของลูกหนี้ผ่านเวปไซด์ของธนาคาร www.smebank.co.th และร่วมออกบูธในงานเทศกาลต่างที่ทางธนาคารจัดร่วมกับหน่วยงานทั้งทางภาครัฐ และเอกชน

ด้านการให้คำปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำเฉพาะด้าน ผลการศึกษาพบว่าลูกหนี้ต้องการรับคำปรึกษาด้านการตลาดมากที่สุด เพราะสาเหตุหลักของการมีหนี้ค้างชำระอาจมาจากสาเหตุสินค้าที่ผลิตออกมาแล้วไม่สามารถจำหน่ายได้ เพราะการบริหารงานด้านการตลาดยังไม่ดีพอ รองลงมาคือต้องการรับคำปรึกษาด้านการผลิต/การบริการ การบริหารจัดการ/บริหารบุคคล และ บัญชีการเงิน ตามลำดับ

ด้านการรับบริการองค์ความรู้เฉพาะด้าน (เอกสาร, CD ความรู้ เป็นต้น) การบริการด้านนี้ของธนาคารจะเป็นจัดเตรียมเอกสาร, CD ที่ให้ความรู้ในการประกอบธุรกิจในด้านต่างๆ เช่น การเขียนแผนธุรกิจ การให้ความรู้ด้านการตลาด การผลิต/การบริการ การบริหารจัดการ การบัญชี และมีสัมภาษณ์ลูกหนี้ของธนาคารที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจมาเป็นแนวทางในการประกอบธุรกิจ ดังนั้นจากผลการศึกษาพบว่าลูกหนี้ต้องการรับบริการองค์ความรู้เฉพาะด้านในด้าน

การผลิต/การบริการ มากที่สุด รองลงมาเป็นด้านการตลาด การบริหารจัดการ/บริหารบุคคล และด้านบัญชีการเงิน

2. การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่ของธนาคารประกอบธุรกิจเป็นวิสาหกิจขนาดย่อม และหลักประกันส่วนใหญ่ที่เสนอต่อธนาคาร เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ทำให้การติดตามเรื่องการผ่อนชำระเป็นไปได้ยาก ซึ่งหากไม่สามารถติดตามการชำระหนี้คืนได้จากผู้กู้จะต้องติดตามกับผู้ค้ำประกันต่อไป หลักประกันประเภทนี้จะมีความเสี่ยงมากกว่า หลักทรัพย์ที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ ที่ดิน ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง หรือเครื่องจักรเป็นต้น เพราะหลักประกันเหล่านี้สามารถที่จะขายทอดตลาดแล้วนำมาชำระหนี้คืนได้ แต่หลักทรัพย์ที่เป็นบุคคลหรือนิติบุคคลค้ำประกันนั้น การเรียกหนี้คืนจะต้องมีกระบวนการทางกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งจะมีความยุ่งยากในการเรียกหนี้คืนมากกว่าหลักประกันที่เป็นอสังหาริมทรัพย์หรือเครื่องจักร

จากการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่ นั้น จากหลักการพิจารณาสินเชื่อเบื้องต้นนั้น ต้องพิจารณา 6 Cs (วาสนา สิงหโกวินทร์, 2547) คือ คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ (Character) ความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity) เงินทุนที่นำมาลงทุน (Capital) หลักประกัน (Collateral) สภาพเศรษฐกิจ (Condition) และการควบคุม (Control) จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่าปัจจัยด้านความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้มากที่สุด ดังนั้นในการพิจารณาสินเชื่อ เจ้าหน้าที่ควรให้ความสำคัญกับการพิจารณาถึงแผนธุรกิจที่ลูกหนี้นำมาเสนอว่ารายได้ที่ประมาณการขึ้นมานั้น เพียงพอที่จะนำมาชำระหนี้ได้หรือไม่ การพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงในกิจการและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ลูกหนี้ต้องรับภาระ รวมถึงการพิจารณาถึงแผนรองรับของลูกหนี้หากผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งการประมาณจะต้องสามารถอ้างอิงและตรวจสอบได้ แต่ปัจจัยด้านอื่นๆ เจ้าหน้าที่สินเชื่อไม่ควรที่จะละเลย ควรที่จะให้ความสำคัญด้วย แต่ปัจจัยรองลงมาที่ส่งผลกระทบต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้เรียงลำดับตามความสำคัญ ได้แก่ เงินทุนที่นำมาลงทุน (Capital) สภาพเศรษฐกิจ (Condition) คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ (Character) หลักประกัน (Collateral) และการควบคุม/ปัจจัยเสี่ยงอื่น ๆ (Control) ซึ่งแต่ละปัจจัยมีความสำคัญไม่น้อยกว่ากัน แต่จากผลการวิจัย ทำให้ทราบถึงลำดับความสำคัญของการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่

จากผลงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระเงินกู้แบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ซึ่งปัจจัยภายในจะเป็นการพิจารณาเกี่ยวกับพฤติกรรมของลูกหนี้ที่เจ้าหน้าที่ธนาคารต้องใช้ในการวิเคราะห์ลูกหนี้เมื่อมาขอสินเชื่อกับธนาคาร ซึ่งได้แก่ คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ ความสามารถในการชำระหนี้คืน เงินทุน และหลักประกัน แต่ที่ผ่านมาจากงานวิจัยที่ได้อ้างอิงในการศึกษาจะพบว่าปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ เช่น การที่เกษตรกรไม่ได้นำเงินกู้ไปลงทุนโดยตรงในการสร้างผลผลิต แต่นำเงินดังกล่าวไปใช้เกี่ยวกับการซื้อที่ดิน หรือเกษตรกรที่ได้รับผลตอบแทนจากการประกอบการ ไม่ได้นำมาชำระหนี้ แต่นำไปลงทุนต่อไปและนำเงินบางส่วนไปใช้จ่ายด้านอื่นๆ (เทียนชัย รัตนดิลก (2533: 42)) นอกจากนั้นปัญหาหนี้สินของเกษตรกรที่มีการกู้ยืมเงินจากแหล่งอื่นๆ เพิ่มเติมหลังจากได้รับเงินกู้จากสถาบันการเงินแล้ว หรือลูกหนี้บางรายมีความจำเป็นที่ต้องใช้จ่ายฉุกเฉินในครัวเรือน เช่น ค่าศึกษาบุตร ค่ารักษาพยาบาล และเกิดจากการใช้เงินผิดวัตถุประสงค์การกู้เงิน เป็นต้น ส่วนปัจจัยภายนอก คือ สภาวการณ์ที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ให้สินเชื่อและผู้ขอสินเชื่อ เช่น ราคาผลผลิตตกต่ำ เกษตรกรพบกับโรคระบาดทำให้เกิดความเสียหาย เกิดภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ เช่น น้ำท่วม โรคแมลง เป็นต้น (อัศวิน จินดาหลวง (2543)) และจากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่นั้น จะเป็นปัจจัยภายในที่ส่งผลกระทบต่อการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้ที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ ได้แก่ กิจการมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ ลูกหนี้มีค่าใช้จ่ายอื่นนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจเป็นจำนวนมาก ธุรกิจประสบปัญหาขาดทุน กิจการไม่มีรายได้อื่นเสริมนอกเหนือจากการประกอบธุรกิจ ลูกหนี้ประสบปัญหาภายในครอบครัวหรือธุรกิจ และธุรกิจมีภาระภาษีเป็นจำนวนมาก

ส่วนปัจจัยภายนอกมีอิทธิผลกระทบต่อการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้อยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ลูกหนี้ขาดความมั่นใจต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ การได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้น ธุรกิจมีคู่แข่งเพิ่มขึ้น และต้นทุนการผลิตของกิจการเพิ่มสูงขึ้นในขณะที่ราคาจำหน่ายเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่ไม่เท่ากัน เป็นต้น จะเห็นว่าปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยภายในหรือปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของลูกหนี้นั้นจะมีความใกล้เคียงกันในแต่ละสถาบันการเงิน ดังนั้น เจ้าหน้าที่ควรมีการพิจารณาสินเชื่อด้วยความละเอียดรอบคอบและมีการติดตามการชำระหนี้ของลูกหนี้ทุกรายอย่างใกล้ชิด เพื่อเป็นการป้องการเกินหนี้ค้างชำระ และการเกิดความเสียหายให้กับธนาคาร

3. ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากการอำนวยสินเชื่อโดยสถาบันการเงินมีบทบาทสำคัญต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก เพราะเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญอย่างหนึ่งในการนำไปพัฒนาประเทศชาติให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องควบคุมคุณภาพสินเชื่อให้ดีที่สุด เพื่อป้องกันปัญหาที่จะไปสู่การค้างชำระของลูกหนี้ อันจะมีผลกระทบถึงการดำเนินงานของสถาบัน

เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้สำหรับการแก้ไขปัญหาลูกหนี้ไม่ให้เกิดปัญหาหนี้ค้างชำระหรือแก้ไขปัญหาอื่นให้แก่ลูกหนี้ที่กำลังประสบปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

สถาบันการเงิน

1. หากหลักประกันที่ลูกหนี้เสนอเป็นบุคคลธรรมดา (โดยเงื่อนไขของผู้ค้ำประกันจะต้องเป็นผู้ที่มีเงินเดือนประจำ) ควรมีมาตรการที่สามารถหักค่างวดจากรายได้ที่เป็นเงินเดือนของผู้ค้ำประกันได้

2. ธนาคารควรมีการเข้าไปตรวจเยี่ยมกิจการลูกหนี้เป็นระยะ ๆ เพื่อดูว่ากิจการกิจการลูกหนี้เป็นอย่างไร เพราะหากเกิดปัญหาอะไรขึ้นทางธนาคารจะได้ส่งหน่วยงานที่มีความถนัดเฉพาะด้านให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ได้

3. ธนาคารควรมีคู่มือการวิเคราะห์สินเชื่อในแต่ละประเภทธุรกิจให้กับเจ้าหน้าที่สินเชื่อ เพื่อเป็นบรรทัดฐานหรือเป็นแนวทางในการพิจารณาการขอสินเชื่อ

4. ธนาคารควรมีการผ่อนปรนหรือมีการทำข้อตกลงพิเศษในลูกหนี้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามปกติ เช่น ในลูกหนี้บางรายที่ประวัติการผ่อนชำระยังเป็นปกติ ในอนาคตคาดว่าไม่สามารถสามารถที่จะผ่อนชำระได้ตามเงื่อนไข สามารถที่จะขอเปลี่ยนการการผ่อนชำระลดลงได้ ทางธนาคารสามารถช่วยเหลือลูกค้าในด้านนี้ได้และไม่ถือว่าเป็นการปรับโครงสร้างหนี้ แต่ในกรณีที่ลูกหนี้มีประวัติการผ่อนชำระเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ทางธนาคารควรก็มีมาตรการช่วยเหลือ เช่น การทำข้อตกลงเพื่อลดเงินงวดในการผ่อนชำระเพื่อให้เพียงพอกับรายได้ที่สามารถชำระหนี้ได้, การชำระเงินก้อนเข้ามาเพื่อแสดงเจตนาที่จะปรับโครงสร้างหนี้พร้อมกับการขอลดดอกเบี้ยค้างชำระบางส่วน รวมทั้งการขอขยายระยะเวลาตามสัญญาเงินกู้ออกไปอีกจนกว่าจะผ่อนชำระเสร็จสิ้น แต่ในบางกรณีที่ลูกหนี้ธุรกิจยังดำเนินการต่อไปได้แต่ขาดเงินทุนในการต่อยอดธุรกิจ ทางธนาคารสามารถที่จะยื่นข้อเสนอต่อลูกค้าโดยการให้ลูกค้ามีการปรับโครงสร้างหนี้ และผ่อนชำระได้ตาม

เงื่อนไขโดยกำหนดระยะเวลา และสามารถให้ลูกหนี้สามารถกู้เพิ่มได้ ลูกหนี้สามารถจะที่เจรจาขอผ่อนชำระแต่ดอกเบี้ยก่อนได้ เป็นต้น

5. ธนาคารควรจัดให้มีการอบรมเสริมความรู้ในแต่ละด้านของการทำธุรกิจ เช่น ความรู้ด้านการตลาด การผลิต/การบริหาร บัญชีการเงิน และการบริหารจัดการ/การบริหารบุคคล ให้กับลูกหนี้ของธนาคารเพื่อเป็นการเสริมศักยภาพในการประกอบธุรกิจให้มากขึ้น แล้วแต่ว่าลูกค้ารายใดต้องการที่จะเสริมความรู้ในด้านใด

6. ธนาคารควรมีการช่วยประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการของลูกหนี้ทุกราย เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ และกระจายสินค้าของลูกหนี้ให้เป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งการประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการจะได้แก่ SMEs Market Place เป็นการจัดสถานที่ให้ลูกหนี้ของธนาคารนำสินค้ามาจำหน่าย การประชาสัมพันธ์ในวารสารของธนาคาร จะออกเป็นรายเดือน การประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ/โทรทัศน์ การประชาสัมพันธ์ทาง SMEs Catalog จะเป็นการลงรูปสินค้าและบริการ Catalog นี้จะจัดทำปีละ 1 ครั้ง การประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ของธนาคาร และการออกบูธในงานแสดงสินค้าต่างๆ

7. ธนาคารควรมีการเสริมความรู้ให้กับลูกหนี้ในด้านต่างๆ ด้วยการให้ CD/เอกสารแนะแนวความรู้ในการทำธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นด้านการตลาด/การบริการ ด้านการตลาด การบริหารจัดการ/บริหารบุคคล การบัญชีการเงิน เพื่อให้ลูกหนี้มีความชำนาญในการทำธุรกิจนอกจากนั้นแล้วควรมีการแจ้งข่าวสารหรือมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารอื่นที่นอกเหนือจากความรู้ในการประกอบธุรกิจ เช่น เหตุการณ์ หรือสภาวะการทางเศรษฐกิจในปัจจุบันและเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ของนักเศรษฐกิจ เพื่อที่ลูกหนี้จะวางแผนในการทำธุรกิจ เพื่อให้ทันกับเศรษฐกิจในปัจจุบันและอนาคตได้

ลูกหนี้

1. เมื่อลูกหนี้มีปัญหาด้านการผ่อนชำระหรือมีปัญหาในการประกอบธุรกิจควรที่จะติดต่อไปยังเจ้าหน้าที่ของธนาคาร โดยทันทีเมื่อทราบปัญหา เพื่อที่ทางสถาบันการเงินจะได้ส่งทีมงานเข้าไปดูแล หรือจะมีการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการผ่อนชำระ เพื่อไม่ให้ประวัติการการเงินเกิดความเสียหาย

2. จากงานวิจัยที่ได้จะทำให้ลูกหนี้ได้ทราบถึงว่าลูกหนี้รายอื่นๆ ที่เกิดปัญหาหนี้ค้างชำระกับสถาบันการเงินนั้น ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากความเพียงพอของรายได้เพื่อนำไปชำระหนี้ การที่กิจการมีค่าใช้จ่ายอื่นนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจเป็นจำนวนมาก การที่กิจการไม่มีรายได้อื่นเสริมนอกเหนือจากการประกอบธุรกิจ ธุรกิจประสบปัญหาขาดทุน เงินออมที่

มีอยู่หมดสิ้นลง ธุรกิจขาดสภาพคล่อง ลูกหนี้ไม่สามารถระดมเงินทุนได้ตามแผน ลูกหนี้ขาดความมั่นใจต่อความมั่นใจต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ ธุรกิจได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้น ธุรกิจมีคู่แข่งเพิ่มมากขึ้น ต้นทุนการผลิตของกิจการเพิ่มสูงขึ้นในขณะที่ราคาจำหน่ายเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่ไม่เท่ากัน เป็นต้น ซึ่งจะทำลูกหนี้เกิดความระมัดระวังในการดำเนินธุรกิจมากขึ้น

4. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปควรที่จะมีการศึกษาเพิ่มของประชากรที่เป็นลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาอื่นๆ ด้วย ถ้าจะพิจารณาถึงลูกหนี้ที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ทั้งหมด ควรเพิ่มลูกหนี้ที่อยู่ในความดูแลของสาขาสันกำแพงด้วย เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่ มี 2 สาขา คือ สาขาเชียงใหม่ และสาขาสันกำแพง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาแต่ประชากรที่อยู่ในสาขาเชียงใหม่เท่านั้น ดังนั้นในการวิจัยในครั้งต่อไปควรที่จะศึกษาประชากรที่เป็นลูกหนี้ของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาสันกำแพงและสาขาอื่นๆ ที่อยู่ในภาคเหนือตอนบน เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ อย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

ชนินทร์ พิทยาวิวิธ. 2533. **ธนาคารพาณิชย์ใช้มาตรการอะไรในการปล่อยสินเชื่อ.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พริ้นติ้ง.

ดารณี พุทธวิบูลย์. 2537. **การจัดการสินเชื่อ.** กรุงเทพฯ: ภาควิชาการเงินและการธนาคาร คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดำรง ม่วงเลี่ยม. 2542. **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในชำระคืนเงินกู้ของลูกค้าของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ในเขตจังหวัดเชียงใหม่** เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ทัศไนย ทรรทรานนท์. 2544. **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถชำระคืนเงินกู้การเกษตร กรณีศึกษา ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาหางดง จังหวัดเชียงใหม่** เชียงใหม่: ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

เทียนชัย รัตนดิลก. 2533. **ปัญหาชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกร อำเภอกำแพงแสน.** กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน). 2542. **SMEs กับการพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน).

ธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน). 2534. **เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรด้านสินเชื่อ.** กรุงเทพฯ: ธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน).

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย. 2547. **การแบ่งขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.** กรุงเทพฯ: ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย.

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย. 2550. **รายงานประจำปี. [ระบบออนไลน์].** แหล่งที่มา http.//www.smebank.co.th (21 เมษายน 2551).

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2543. **ประกาศเรื่องสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้และสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้**. กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย.

บัวขาว ภูเสือ. 2541. **การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ กรณีศึกษาธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาแม่ริม.** เชียงใหม่: ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บุญชม ศรีสะอาด. 2549. **การวิจัยเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

เรืองวัฒน์ ทองอยู่. 2544. **ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองปาน จำกัด อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง.** เชียงใหม่: ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

วาสนา กันทะรัตน์. 2544. **ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่.** เชียงใหม่: ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

วาสนา สิงหโกวินท์. 2527. **การจัดการธนาคารพาณิชย์.** กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สมาคมธนาคารไทย. 2522. **เครดิตหรือสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์.** กรุงเทพฯ: สมาคมธนาคารไทย.

สุเนตร พลโฮม. 2542. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาสันป่าตอง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่.** เชียงใหม่: ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

สุพัตรา บุญเรือง. 2546. **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการชำระหนี้คืนเงินกู้ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้กับบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม สาขาเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่.** เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อัศวิน จินดาหลวง. 2543. **มูลเหตุของการค้างชำระสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวเนื่องในการเกษตร กรณีศึกษา ลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน.** เชียงใหม่: ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

แบบสอบถามการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ศูนย์ธุรกิจเชียงใหม่ เป็นส่วนหนึ่งของการทำปัญหาพิเศษ คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยแม่โจ้

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หน้าหัวข้อที่เลือกหรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนด

ชื่อผู้ให้ข้อมูล .....

วันเดือนปี ที่ให้ข้อมูล .....

<u>ส่วนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ประกอบการ

1. เพศ ( ) 1. ชาย ( ) 2. หญิง
2. อายุ ..... ปี
3. สถานภาพสมรส
   ( ) 1. โสด ( ) 2. สมรส
   ( ) 3. หม้าย/หย่าร้าง ( ) 4. แยกกันอยู่
4. จำนวนบุตร ..... คน
5. ระดับการศึกษาสูงสุด
   ( ) 1. ประถมศึกษาตอนต้น ( ) 2. ประถมศึกษาตอนปลาย
   ( ) 3. มัธยมศึกษาตอนต้น ( ) 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
   ( ) 5. อนุปริญญา/ปวส. ( ) 6. ปริญญาตรี
   ( ) 7. ปริญญาโท ( ) 8. ปริญญาเอก
6. จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต้องรับภาระ ..... คน

<u>ส่วนที่ 2</u> ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกิจการ

7. ท่านประกอบธุรกิจนี้เป็นเวลา..... ปี
8. ประเภทกิจการ
   ( ) 1. บริษัทจำกัด ( ) 2. ห้างหุ้นส่วนจำกัด
   ( ) 3. ห้างหุ้นส่วนสามัญ ( ) 4. กิจการเจ้าของคนเดียว

9. ประเภทธุรกิจ

( ) 1. อาหาร ( ) 2. ยานยนต์และชิ้นส่วน

( ) 3. แฟชั่น ( ) 4. ท่องเที่ยว

( ) 5. บริการ ( ) 6. อุตสาหกรรมอื่นๆ

( ) 7. บรรจุภัณฑ์และขนส่ง ( ) 8. การค้าปลีก/ค้าส่ง

( ) 9. ไฮเทคโนโลยี/พลังงาน

( ) 10. แฟรนไชส์/โอทอป

10. สถานะการดำเนินธุรกิจ

( ) 1. ดำเนินกิจการอยู่ แต่มีปัญหา เพราะ.....

( ) 2. หยุดชั่วคราว เพราะ.....

( ) 3. เลิกกิจการ เพราะ.....

( ) 4. ปรับเปลี่ยนประเภทธุรกิจ

11. จำนวนพนักงานของกิจการ..... คน

12. รายได้ในกิจการโดยเฉลี่ยประมาณ ..... บาท/เดือน

13. ค่าใช้จ่าย

- ต้นทุน ..... บาท/ เดือน
- ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ..... บาท/เดือน

14. ปัจจุบันท่านใช้เงินทุนจากแหล่งใด และสัดส่วนเท่าใด

- ทุนของกิจการ (ส่วนของเจ้าของและหุ้นส่วน) ……..…. %
- ทุนจากภายนอก (การกู้) ……. %

15. ทุนจากภายนอก กู้จากแหล่งใด

- ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ....……%
- ธนาคารพาณิชย์อื่น .....……..%

16 ปัจจุบันท่านใช้เงินทุนจากธนาคารใด

1) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

จำนวน ..... บาท ระยะเวลากู้.....ปี ผ่อนชำระ ..... บาท/เดือน

2) ธนาคาร.....

จำนวน ..... บาท ระยะเวลากู้.....ปี ผ่อนชำระ ..... บาท/เดือน

3) ธนาคาร.....

จำนวน ..... บาท ระยะเวลากู้.....ปี ผ่อนชำระ ..... บาท/เดือน

17. วัตถุประสงค์ของการกู้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) 1. เพื่อ Re-finance ( ) 2. เพื่อขยายกิจการ

( ) 3. เพื่อซื้อเครื่องจักร ( ) 4. เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน

( ) 5. อื่น ๆ .....

18. เมื่อท่านได้รับเงินกู้แล้ว ท่านได้นำเงินกู้ไปใช้เพื่อ

( ) 1. เพื่อ Re-finance ( ) 2. เพื่อขยายกิจการ

( ) 3. เพื่อซื้อเครื่องจักร ( ) 4. เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน

( ) 5. อื่น ๆ .....

19. หลักประกันเงินกู้ของ ธพว. (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) 1. บุคคลธรรมดา/นิติบุคคล

( ) 3. อสังหาริมทรัพย์ มูลค่าประมาณ ..... บาท

( ) 4. เครื่องจักร มูลค่าประมาณ ..... บาท

20. หลักประกันของท่านเป็นสถานที่ประกอบการใช่หรือไม่ (เช่น โรงงาน, สำนักงาน, โกดัง)

( ) 1. ใช่ ( ) 2. ไม่ใช่

<u>ส่วนที่ 3</u> ปัจจัยที่มีผลต่อหนี้ค้างชำระ ท่านคิดว่าปัจจัยด้านล่างนี้มีส่วนทำให้เกิดปัญหาการค้างชำระหนี้ของท่าน มากน้อยเพียงใด (กรุณาตอบทุกข้อ)

ปัจจัย	**ระดับการมีส่วนทำให้เกิดปัญหาค้างชำระ**				
	มากที่สุด	**มาก**	**ปานกลาง**	**น้อย**	**น้อยที่สุด**
คุณสมบัติส่วนตัว					
1. ความสามารถในการดำเนินธุรกิจ					
2. เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงภายในสังคม					
3. เคยประสบความล้มเหลวในการประกอบธุรกิจ					
4. นำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์					
5. ขาดความรู้ด้านการบริหารการเงิน					
6. ไม่เคยมีการวิเคราะห์งบการเงินของธุรกิจ					
7. ไม่เคยกำหนดแผนการใช้เงินมาก่อน					
8. อื่นๆ (ระบุ)					

ปัจจัย	ระดับการมีส่วนทำให้เกิดปัญหาค้างชำระ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความสามารถในการชำระหนี้					
1. ความเพียงพอของรายได้เพื่อนำไปชำระหนี้					
2. มีค่าใช้จ่ายอื่นนอกจากค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจเป็นจำนวนมาก					
3. ไม่มีรายได้อื่นเสริมนอกเหนือจากการประกอบธุรกิจ					
4. ประสบปัญหาภายในครอบครัวหรือธุรกิจ					
5. ธุรกิจประสบปัญหาการขาดทุน					
6. ธุรกิจมีภาระภาษีเป็นจำนวนมาก					
7. อื่นๆ (ระบุ) ……..……..					
ด้านเงินทุน					
1. เงินออมที่มีอยู่หมดสิ้นลง					
2. ธุรกิจขาดสภาพคล่อง					
3. เจ้าหนี้รายอื่นเรียกหนี้คืน					
4. ผู้ร่วมทำธุรกิจยกเลิกการร่วมลงทุน					
5. ไม่สามารถระดมเงินทุนได้ตามแผนที่กำหนด					
8. อื่นๆ (ระบุ) ……					
ด้านหลักประกัน					
1. หลักประกันหนี้มีมูลค่าลดลง					
2. เจ้าหนี้ต้องการหลักประกันเพิ่ม					
3. ท่านกำลังมีปัญหากับบุคคลผู้ค้ำประกันหนี้					
4. หลักประกันหนี้ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคตได้					
5. อื่นๆ (ระบุ) ……..……					

ปัจจัย	ระดับการมีส่วนทำให้เกิดปัญหาค้างชำระ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านภาวะเศรษฐกิจ					
1. ขาดความมั่นใจต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ					
2. ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้น					
3. ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น					
4. มีคู่แข่งเพิ่มมากขึ้น					
5. ต้นทุนการผลิตของกิจการเพิ่มสูงขึ้นในขณะที่ราคาจำหน่ายเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่ไม่เท่ากัน					
6. อัตราดอกเบี้ยของธนาคารเพิ่มสูงขึ้น					
7. มีการจำกัดการให้สินเชื่อบางประเภท					
8. อื่น ๆ (ระบุ)					
ปัจจัยเสี่ยงอื่นๆ					
1. ประสบปัญหาสุขภาพ					
2. ประสบอุบัติเหตุไม่สามารถทำงานได้					
3. บุคคลในครอบครัวประสบอุบัติเหตุ					
4. บุคคลในครอบครัวมีปัญหาสุขภาพบ่อยครั้ง					
5. ธุรกิจประสบเหตุการณ์ไม่คาดฝัน ถูกโจรกรรม/ อัคคีภัย/ น้ำท่วม เป็นต้น					
6. อื่นๆ (ระบุ)					

<u>ส่วนที่ 4</u> ท่านต้องการให้ธนาคารช่วยเหลือท่านในด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ด้านการผ่อนชำระ

( ) 1. ลดดอกเบี้ย ( ) 2. ขยายเวลากู้

( ) 3. ทำข้อตกลงพิเศษเพื่อลดเงินงวด ( ) 4. กู้เพิ่ม

( ) 5. ชำระแต่ดอกเบี้ย ( ) 6. ให้ธนาคารช่วยในด้านการตลาด

( ) 7. ให้ธนาคารช่วยในการประชาสัมพันธ์ในการขายทรัพย์

( ) 8. โอนทรัพย์ชำระหนี้ให้กับธนาคาร

ด้านการฝึกอบรม

( ) 1. การตลาด ( ) 2. การผลิต/การบริการ

( ) 3. บัญชีการเงิน ( ) 4. บริหารจัดการ/บริหารบุคคล

( ) 5. อื่น ๆ (เรื่องที่สนใจ).....

ด้านการประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการ

( ) 1. ออกบูธ ( ) 2. เวปไซต์

( ) 3. SMEs Market Place ( ) 4. วารสารธนาคาร

( ) 5. SMEs Catalog ( ) 6. วิทยุ/โทรทัศน์

( ) 7. อื่น ๆ .....

ต้องการที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำเฉพาะด้าน

( ) 1. การตลาด ( ) 2. การผลิต/การบริการ

( ) 3. บัญชีการเงิน ( ) 4. บริหารจัดการ/บริหารบุคคล

( ) 5. อื่น ๆ (เรื่องที่สนใจ) .....

ต้องการรับบริการองค์ความรู้เฉพาะด้าน (เอกสาร, CD ความรู้เป็นต้น)

( ) 1. การตลาด ( ) 2. การผลิต/การบริการ

( ) 3. บัญชีการเงิน ( ) 4. บริหารจัดการ/บริหารบุคคล

( ) 5. อื่น ๆ (เรื่องที่สนใจ) .....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวงามจิต สุขวงศ์	
เกิดเมื่อ	21 เมษายน 2518	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2536	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนดาราวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่
	พ.ศ. 2540	คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2540 - 2540	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป สำนักงานป่าไม้เขตจังหวัดเชียงใหม่
	พ.ศ. 2540 - 2546	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทั่วไป แผนกเสื้อผ้า บริษัท โอชองเชียงใหม่ จำกัด
	พ.ศ. 2546 – ปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาเชียงใหม่